

ANALELE ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMUL XXV.

1902 — 1903.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE.

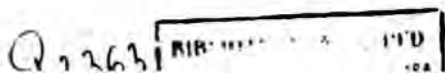

BUCUREȘCI

INSTIT. DE ARTE GRAFICE „CAROL GÖBL” S-sor ION ST. RASIDESCU

16, STRADA DÔMNEI, 16

1903.

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE

DE LA 26 APRILIE 1902 PÂNĂ LA 28 FEVRUARIE 1903.

ȘEDINȚA DE LA 26 APRILIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

D-l Vice-Președinte *I. C. Negruzzi* amintesc evenimentul dureros al încetării din viață a membrului corespondent al Academiei, Doctorul Nicolae Kalinderu, întâmplat la 16 Aprilie curent. Membrii Academiei aflători în Capitală au asistat la ceremonia funebră oficiată Vineri 19 curent, când d-l coleg Dr. I. Felix a rostit o cuvântare funebră în numele Academiei.

D-l Dr. *I. Felix* dice: În timpul vacanțelor de Paști țera a perdut un medic ilustru, pe Doctorul Nicolae Kalinderu, membru corespondent al Academiei Române și al Academiei de Medicină din Paris, profesor la Universitatea din Bucuresci, care a fost fala medicinei române, care a contribuit la prestigiul ei în țară și în străinătate, care a strălucit prin erudițiune, prin caracter, prin patriotism. Chiar dacă așa fi orator, n'ași găsi cuvinte potrivite pentru ca să pot exprima pierderea ce cu toții am suferit, prin plecarea în vecinicie a acestui bărbat înzestrat cu calități rare. Îi vom păstra toți amintirea ce merită un bărbat, care a lucrat în totă viața pentru înălțarea nivelului cultural al nămului român.

D-l Dr. *V. Babeș* prezintă scrierile sale: *Ueber Wuthtoxine și Behandlung der Wuthkrankheit beim Menschen.*

De la d-l Andrei Bărsan, profesor la Brașov, se primesce o scrisoare de mulțumire pentru alegerea sa de membru corespondent.

De la d-l Dr. Ioan Mihályi se primesc o scrisoare de mulțumire pentru acordarea premiului Năsturel-Ilerescu.

De la S. S. Arhimandritul Chesarie Stephanò, superiorul bisericii române din Paris, se primește în dar publicațiunea: *Νικηφόρου Καλλέργη, Χριστιανική Ἀρχαιολογία*. Atena 1902.

De la d-l Z. C. Arbure se primesc câte-vă documente privitoare la relațiunile Românilor cu Rușii.

De la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice se primește cererea ca Academia să recomande pe un membru al ei spre a fi numit membru în Comisiunea monumentelor istorice, în locul decedatului V. A. Urechîă.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința viitoare.

De la P. S. Sa Episcopul Atanasie al Râmnicului se primește cererea de a se dăruî publicațiunile Academiei bibliotecii acelei sf. Episcopii.

— Se decide a se dăruî toate publicațiunile.

D-l St. C. Hepites prezintă publicațiunile următoare: a) *Buletinul lunar al observațiunilor meteorologice din România, anul XI, 1902, No. 1, Ianuarie*; b) *Comité international des poids et mesures—Procès-verbaux des séances-session de 1901*; c) *Compte-rendu des séances de la troisième conférence générale des poids et mesures réunie à Paris en 1901*.

Asupra acestor din urmă două publicațiuni d-l Hepites cetesce o notiță.

D-l I. Bianu prezintă trei cărți vechi dintre cele mai prețioase monumente bibliografice românești, cari vin să îmbogățescă colecțiunile Academiei, și asupra cărora atrage deosebită atențiune. Acestea sunt următoarele:

1) *Praziul* (Apostolul) tipărit românesc de Diaconul Coresi la Brașov pe la 1563—1564, în condițiuni tipografice identice cu Evanghelia românească tipărită la 1560—1561. Din această prețioasă carte a eșit la ivelă întâiul exemplar pe la anul 1884, a fost cumpărat de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice și se află astăzi în Museul național de anticități. Acest exemplar este numai un fragment de 124 foi rămase din întregă cartea. Al doilea exemplar cunoscut se află la Protopopul Ioan Papiu de la Sibiiă, care l-a promis Academiei, dar până acum nu l-a trimis. Acum s'a ivit acest al treilea exemplar mult mai complet decât cel din Museu; din el lipsese numai câte-vă foi.

Acest prețios exemplar a fost procurat pentru Academie în zilele trecute prin ajutorul colegului nostru d-l C. Erbiceanu, căruia datorim și exemplarul Evangheliei românești a lui Coresi de la 1560—1561.

2). *Ciaslov grecesc și arăbesc* tipărit de Antim Ivireanul la București la anul 1702. De mult se știe că activul și în multe meșterul călugăr Antim, de nēm Georgian sau Ivirean din Caucas, ajuns la noi Episcop și Mitropolit, făcuse la Snagov cu ajutorul lui Constantin Vodă Brâncoveanu, pe lângă o frumoasă tipografie românească și grecească, și una arăbescă, în care a tipărit cărți bisericești pentru creștinii de această limbă de sub stăpânirea Sultanului. Exemplarele de asemenea cărți sunt foarte rare. La 1701 tipărise ast-fel în două limbi, grecesce și arăbesce, un *Liturghiar*, la 1702 a tipărit la București *Ciaslovul*. Din acest *Ciaslov* erau cunoscute până acum numai două exemplare: unul în Biblioteca națională din Paris și altul necomplet în biblioteca Academiei noastre. Acum printre cărțile necatalogate ale desființatei Bibliotecii Centrale, s'a găsit un exemplar întreg și de o perfectă conservare, legat frumos în piele peste tot, îndată după tipărire. Acest exemplar este cu atât mai prețios cu cât, după totă probabilitatea, el provine chiar din biblioteca Domnitorului Brâncoveanu, precum rezultă din cele ce se vor spune îndată despre altă carte.

3). Tendințele de lărgirea influenței lui Vodă Brâncoveanu asupra creștinilor ortodoxi din răsărit nu s'au mulțumit numai cu trimiterea în dar creștinilor din Turcia a cărților religioase și bisericești tipărite în țară la noi în limbile grăcă și arabă; dar el a trimis cele trebuitoare spre a așeză tipografiile chiar în țări depărtate. Așa vedem o tipografie arăbescă la Alep, unde la 1706 se tipăresce Psaltirea al cărei titlu are pe dos stema Țării-Românești, iar după titlu o dedicație lungă și plină de cele mai pompoase laude către Constantin Vodă Brâncoveanu, subscrisă de Atanasie, Patriarhul Antiochiei. O asemenea tipografie, împreună și cu un tipograf de la noi, a trimis Mitropolitul Antim, tot cu ajutorul bogatei pungii domnești a lui Brâncoveanu, și în țara lui de origine din Caucas, în Georgia, Iberia — Iveria, la Tiflis, unde s'a tipărit în acea epocă cărți în limba georgiană.

La anul 1878 orientalistul rus Bakradjze a descris întâia oară o asemenea carte georgiană, un *liturghiar* tipărit la Tiflis la 1710. Tipograful a fost Michail Ștefanovici, cunoscut între tipografiile lui Antim din țara noastră; el a tipărit la sfârșitul cărții șese versuri în limba românească cu litere georgiene. Singura carte georgiană cunoscută până acum, dintre cele eșite din acea tipografie trimisă de Antim, cu Ștefanovici la Tiflis era acel *liturghiar*. Bakradjze spune însă că s'a tipărit și *Evanghelia*, *Apostolul* și *Slujebnicul*.

La noi în țară nu aveam până acum nici una din aceste cărți. Acuma însă s'a găsit tot între cărțile necatalogate ale Bibliotecii Centrale un

förte frumos exemplar din *Evangelhia* georgiană. Exemplarul este singurul cunoscut până acum: el este frumos legat din timpul tipăririi, în piele peste tot și de perfectă conservare. Pe fôia din urmă are portretul lui Wakhtiang VI, Domnitorul de atunci al Georgienilor. Pe dosul foii a treia de la început, după arătarea cuprinsului cărții, o față întrégă (a 6-a) este ocupată de următórea dedicație manuscrisă, scrisă de Mitropolitul Antim :

Ицѣстѣ сѣнтѣ картѣ а Амнзирійи Свѣтлїи картѣ кс ꙗкнѣчюне сѣ аѣвче ꙗкнѣчюмїи тѣле, прѣк лѣминѣте Дѣоамне, ѡстѣ рѣдѣа чѣ: неѡѡ картѣ иѡмнѣтѣлѣ Ивернѡвр ѡджѡнѡдѣсѣ днн рѣдѣа ꙗкнѣчѣтїнѡлѡр тѣле дѣрѣри, ꙗтрѣ ѡчѣстѣ ѡн аѣ ѡдрѣслѡт, лѣрнѣдѣ шїи ѡчѣстѣ иѡмнѣнтѣ нѡрѡчїѣре. сѣ се ꙗкнѣчѣтѣскѣ кс тннѡрѣле лїмѣїи салѣ: прѣкѣм кс тннѡрѣле архїєрїи сал ꙗкнѣчїѣтѣ Иракїѡ, кс чѣле ѣлѡнїєрїи ѣлѡдѣ, шїи кс чѣле рѣмнїєрїи Оѡтѣгровѡлѡхїѡ. Мѡѡемнѣтѣ ѡ аѣвче лѣ мѡрїѡ тѣ, кѡ шїи чѣлѣк лѣлѣтѣ трѣїи Сїнарѡхїї: Дѣ вѣкѣмѣ чѣ крѣднїчѡѣсѣ шїи крїєрїнїѣска-ѣ мѡрѣ ꙗкнѣчѣтїѣре аѣ стѣтѣтѣ а фїи рѣдѣа чѣл кс кѣрѣрїлѣ дѣ аѣр, дннтрѣѣс картѣле аѣ кѣрѣ ѡчѣстѣ нѡтрѣ ѡзѡѡрѣ. аѣ Рѣмнїнѡлѡр, аѣ ѣлѡннїнѡлѡр, аѣ Прѡвнѡлѡр, аѣ Ивернѡвр тннѡрѣ. ѡѣмѣнѣк рѣдѣлѡшї чѣлѡшї дннтрѣїи аѣ гѡрѣднїї дѣсѣчѣтѣрїи: дннтрѣѣс картѣле аѣ шїит чѣлѣ нѡтрѣ рѣѣри, Фїсѡн. Гѡнн, Тнгр шїи ѣфрѡт: ꙗсѣ кс ѡчѣстѣ фѣл дѣ дѣснѡрѣчѣлѣ: кѣ кс ѡчѣлѣ ѡнѣ аѣ рѣѣрїлѡр ѡчѣлѡрѣ, аѣ ѡдрѣслнѣт иѡмнѣнтѣлѣ рѣдѣрїи стрнѣчѣѡѣсѣ шїи трѣкѣтѣѡрѣ: ѡрѣ ѡджѡнїлѣ тннѡрѣлѡр картѣле кнѡѡскѣ ꙗкнѣчѣтѣрѣ днн кнїтѣѡска-ѣ кѡннїч, дѡѣ пѣтѣтннѣдѣнїѣ стѣтѣтѣѡрѣ шїи вѣчннїч рѣдїѣре. шїи нѣнтрѣѣ ѡчѣстѣ кѡ рѣмнїѣк мѡрїєїи тѣлѣ шїи слѡѡѡ, шїи нѡмнїєрѣк нѣмѣрнѣтѣѡрѣ, дѣ вѣкѣмѣ чѣ ѡстѣ ѡзѡѡрѣ шїи прнчншѣ а ѡчѣстѣїи вннѣ.

ман, ѣн, аѣт, ѣѡнїѣ.

Ил мѡрїєїи тѣлѣ ꙗтрѣ хѣ рѣгѣтѣрѣкѣ сѣмѣрїтѣлѣ Мннтрѡпѡлнѣт аѣ ѡтѣгровѡлѡхїїи,

И н д ѡ м.

Din acęstă dedicare scrisă de Mitropolitul Antim, rezultă între altele :

a) că tipografia georgiană de la Tiflis a fost trimisă acolo din Tera-Romănescă din generositatea Domnitorului și prin stăruințele Mitropolitului;

b) că exemplarul acesta fusese presintat chiar Domnitorului de Mitropolitul ca omagiu de mulțumire și că, prin urmare, făcuse parte din biblioteca domnăescă.

Din asemănarea legăturii acestui volum cu a *Ciaslovului greco-arab* tipărit la București la 1702, se vede că amândouă au fost legate aici

în Bucuresci de legătorii Mitropolitului Antim, pentru același scop adecă pentru a fi presintate Domnitorului. Ast-fel avem înaintea noastră două cărți rămase din biblioteca domnească a lui Vodă Brâncoveanu; probabil tot din acea bibliotecă este și exemplarul rămas din Psaltirea arabă tipărită la Alep la 1706, pe care îl posedăm.

D-l *Dr. C. Istrati* țice că la 24 Noemvrie 1901 s'a serbătorit cu mare solemnitate la Paris 50 ani de activitate științifică a marelui chimist Berthelot. Asupra acestei serbări s'a publicat un frumos volum pe care d-l *Dr. Istrati* îl presintă Academiei și care este intitulat: *1851—1901, Cinquante-naire scientifique de M. Berthelot*.

Se aduce la cunoștință că, potrivit regulamentului întocmit de Academie pentru acordarea premiului I. Lecomte de Nouÿ, urmază ca în acest an să se țina concurs între elevii Școlii de arte-frumose din Bucuresci și să se decernă premiul în ziua de 10 Maiu. În acest scop este trebuință să se desemneze un juriu examinador, compus din doi profesori ai școlii și un membru al Academiei, care să presideze.

— Se decide ca juriul să fie compus din d-l *A. Saligny*, ca președinte, și d-nii *G. D. Mirea* și *W. C. Hégel*, profesori la Școala de arte-frumose, ca membri.

*Declarațiunile Conferinței internaționale generale
de măsură și greutate, privitoare la unitățile de masă și de
capacitate.*

NOTIȚĂ DE

ST. C. HEPITES,

Membru al Academiei Române.

Mulțumită relațiilor amicale ce unesc pe Secretarul nostru general d-l *D. Sturdza* cu unul din principii Metrologiei moderne, d-l *Foerster*, învățatul director al Observatoriului regal din Berlin, România intră în 1882 într'o asociațiune internațională științifică, dar cu caracter diplomatic bine pronunțat, ce fusese creată la Paris în scopul unificării sistemelor de măsură și greutate prin adoptarea sistemului metric.

Convențiunea Metrului, încheiată la 10 Maiu 1875, este rezultatul conferințelor diplomatice provocate de guvernul frances în 1872.

Lunga perioadă ce a fost necesară numărului încercări spre a se pute ajunge la stabilirea unor prototipuri invariabile de lungime și de masă a întârziat până în 1889 întrunirea primei Conferințe generale internaționale de măsură și greutate și delegaților tuturor statelor semnatare ale *Convențiunii Metrului* și ale aceluia ce ulteriormente au aderat la dânsa.

Într'această Conferință, întrunită la Paris la 22 Septembrie 1889, am avut onora de a reprezenta România. În 1894 mi s'a făcut marea onora de a mă alege membru în Comitetul internațional de măsură și greutate, sub a cărui supraveghere și răspundere se execută admirabilele lucrări metrologice la Birourul internațional de măsură și greutate întreținut la Sèvres cu cheltuiela Statelor cari au aderat la *Convențiunea Metrului*.

Comitetul internațional se întrunește la Sèvres acum la fie-care doi ani, și dă socotela de activitatea sa Conferinței internaționale generale, care se întrunește la Paris din 6 în 6 ani.

Am onora de a prezenta Academiei ultimele două publicațiuni ale acestei asociațiuni internaționale. Una dintr'însele cuprinde procesele-verbale ale sesiunii din anul 1901 a Comitetului internațional și cealaltă darea de semnă a ședințelor celei de a treia Conferințe generale internaționale de măsură și greutate, întrunită la Paris de la 15 la 22 Octombrie 1901.

Ambele aceste publicațiuni sunt foarte interesante din mai multe puncte de vedere, din cari voi arată aci numai două:

A). Discuțiunea urmată pentru stabilirea definițiunii unității fundamentale de *masă* și a *ponderei*, în urma căreia Conferința declară în unanimitate:

•1) Că kilogramul este unitatea de masă; el este masa prototipului internațional al kilogramului;

•2) Termenul *pondere* (poids, greutate) desemnează o mărime de aceeași natură ca o putere (forță, force, effort mécanique sur un support en repos); ponderea unui corp este produsul masei acestui corp prin accelerațiunea intensității gravitațiunii; în particular, *ponderea normală* a unui corp este produsul masei acestui corp prin accelerațiunea normală a gravitațiunii;

•3) Numărul adoptat de Serviciul internațional de măsură și greutate pentru valoarea accelerațiunii normale a gravitațiunii este $980,665 \frac{\text{cm}}{\text{sec.}^2}$, număr care este deja sancționat în câte-vă legislațiuni.

Eră absolut necesar, în starea actuală a științei, a se lămuri bine

ce se înțelege prin cuvîntul *pondere*, care une-ori se întrebuițea în sensul termenului *massă*, iar alte-ori în sensul presiunii ce se exercită pe un susținător în repaos.

B). Autorii sistemului metric au dedus, după cum se scie, unitatea de greutate din considerațiunea greutății unui volum de apă de un decimetru cub în anumite condițiuni. Prima Conferință internațională de măsuri și greutăți, adoptând kilogramul internațional ca unitate fundamentală, eră nevoie de a se defini unitatea de volum, ceea ce a făcut această a treia Conferință prin următoarea declarațiune adoptată în unanimitate :

«1) Unitatea de volum, pentru determinările de înaltă precisiune, este volumul ocupat de masa unui kilogram de apă pură, la maximum său de densitate și sub presiune atmosferică normală; acest volum se numește *litru*;

«2) În determinările de volum cari nu cer un înalt grad de precisiune, decimetrul cub pôte fi privit ca echivalentul litrului; și, în aceste determinări, expresiunile volumelor basate pe cubul unității liniare pot fi substituie aceleora cari se raportéză la litru, așa cum s'a definit mai sus;

«Conferința însărcinéză Comitetul internațional de a face să se urmărescă de către Biuroul internațional măsurările destinate de a arătă încă și mai bine raportul dintre aceste două mărimi și de a publică cât mai curând rezultatele cercetărilor dejă făcute la biurou, pentru a se permite întrebuițarea în viitor, în lucrările științifice și tehnice de înaltă precisiune, cea mai probabilă valóre a acestui raport.»

Eră necesară, Domnilor Colegi, această însărcinare impusă Comitetului de către Conferința internațională, de óre-ce până în present tóte determinările pentru stabilirea acestui raport, deși făcute cu cele mai minuțioase precauțiuni, conduc la rezultate cari nu pot fi considerate cu totul concordante. Pentru a nu cită decăt ultimele rezultate obținute la Biuroul internațional de la Sèvres, voiú spune că, deși ele sunt concordante, în limitele toleranțelor admise de Metrologia actuală cea mai rigurosă, pentru una și aceeași metodă, ele diferă însă, în mod simțitor, de la o metodă la alta și este absolut necesar a se constată cauza acestor divergințe.

Tóte rezultatele obținute până acuma la Biuroul internațional conduc la aceea că *massa* unui decimetru cub de apă — care după definițiunea autorilor sistemului metric trebuie să fie egală cu *massa* kilogramului — este de :

0^{ka},999936 prin metoda contactelor, și de
0^{ka},999974 prin metoda interferențială,

cu alte cuvinte kilogramul internațional, și prin urmare kilogramul nostru național, ar diferi de masa unui decimetru cub de apă cu 64 miligrame printr'o metodă și cu 26 miligrame prin cea-laltă. Este, după cum se vede, necesar a se ști negreșit care este adevărata sa valoare.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 3 MAI 1902

Președința d-lui Vice-Președinte *I. C. Negruzzi*.

D-l *I. Kalinderu* amintesc că din ședința trecută a rămas a se decide astăzi asupra cererii Ministerului Cultelor de a i se recomanda o persoană care să fie numită în Comisiunea monumentelor istorice, în locul rămas vacant prin încetarea din viață a reșosatului *V. A. Urechia*. Se emisese părerea ca să fie recomandat d-l *Kalinderu* pentru această însărcinare și d-sa a cerut amânarea spre a lua informațiuni despre condițiunile de organizare și funcționare ale acelei Comisiuni. După informațiunile luate, ceilalți membri ai Comisiunii sunt d-nii *C. C. Arion*, *N. Gabrielescu*, *B. P. Hasdeu* și *Gr. G. Tocilescu*; Comisiunea este instituită pe baza legii de la 1892 (24 Noemvrie) pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice, și a regulamentului de la 1893 Ianuarie 28 pentru aplicarea acestei legi; Comisiunea nu are fonduri la dispozițiune pentru a studiă și restaură monumentele, iar asupra restaurărilor cari se fac nu este consultată. Așa stând lucrurile, d-l *Kalinderu* consimte să fie recomandat spre a fi numit în Comisiune cu rezerva expresă însă că, dacă nu-i va fi cu puțință a da viața necesară lucrării Comisiunii, d-sa se va retrage.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dice că critica făcută de d-l *Kalinderu* Comisiunii monumentelor istorice este cu totul adevărată. Când s'a făcut legea monumentelor istorice s'aუ prevăduț într'insa cadrele unei întregi instituțiuni, dar nu s'aუ prevăduț și fondurile necesare pentru funcționarea ei. Comisiunea există numai cu numele, s'a făcut un inventar al monumentelor istorice, dar Comisiunea nu a fost consultată când unele din ele s'aუ reparat ori s'aუ restaurat; s'aუ dărimat biserici fără consultarea Comisiunii, ba chiar în contra împedicărilor stăruitoare ale ei. Intrarea în Comisiune a unui bărbat cu prestigiul și puterea de voință a d-lui *Kalinderu* îi va pute da viață și o va pute face foarte folositoare pentru bietele noastre monumente, câte au mai rămas în piciore.

— Se decide ca d-l I. Kalinderu să fie recomandat Ministerului Cultelor spre a fi numit în Comisiunea monumentelor istorice.

D-l I. Kalinderu repetă că primesce însărcinarea numai cu condițiunea expresă că, dacă nu va pute lucră cum se prevede în lege, va demisionă.

D-l Gr. G. Tocilescu face prima parte din ale sale *Comunicațiuni archeologice și epigrafice*. După ce resumă cercetările și lucrările întreprinse de d-sa asupra valurilor, drumurilor romane, cetăților și castelelor antice din țără, cum și rezultatele săpăturilor cător-vă din aceste cetăți, expune cu toate detaliile sistemul de apărare al *Daciei Malvensis* (Olteniei), arătând că această apărare este dublă. Linia internă eră formată de 12 castele, cari se întind de la gura Oltului până la granița Transilvaniei; inscripțiunile dovedesc că organizatorul acestei linii este Adrian. La răsărit, înainte de această linie, se află un vallum, care plcă de la Flămânda de lângă Dunăre și merge spre Nord prin Ruși-de-Vede, Pitești, Câmpulung, pasul Bran, Râșnov, Brașov și mai departe. Valul are o lățime de 2 m. și o înălțime de 3 m., iar lungimea sa este de 280 km. În spatele valului, la o depărtare de 150–300 m., se află castele, dintre cari 9 simple și 4 duble, iar între ele turuuri de apărare.

Castelele sunt toate de pământ, afară de cel de la Jidova de lângă Câmpulung, pe care l-a desgroat în vara trecută. Săpăturile acestui lagăr au constatat 8 turnuri, câte două de fie-care poartă, prætorium și alte construcțiuni în interiorul lagărului.

Din obiectele aflate se expun câte-vă arme (pilum, coifuri, fragmente de scuturi), câte-vă monede, fragmentele unei statue de bronz, fragmentul unei inscripțiuni și câte-vă cărămiți cu inscripțiuni pe ele, dintre cari una privitoare la un *Turmarius*. D-l Tocilescu arată că până acum funcțiunea această eră constatată numai la *Equites singulares imperatoris*, dar trebuie să fi existat și la *alae*. Probabil la *Jidova* a fost un escadron de cavalerie. Prefacerea castelului din cetate de pământ în cetate de piétră s'a făcut probabil sub Septimius Severus, de ore-ce felul construcțiunii și al materialului sémănă cu cel întrebuințat la castelul de la Bumbesci de lângă Jiū și acest castel după cum ne spune inscripțiunea acolo descoperită, a încercat atare prefacere la an. 201 după Christos, sub Septimius Severus (*muros cespicios castrorum coh. I Aureliae miliariae Antoninae vetustate dilapsos lapide eos restituerunt*).

După această, d-l Tocilescu descrie cetatea medievală de la Grădiștea

din Câmpulung, în interiorul căreia se află biserica lui Radu Negru cu mormîntul lui Nicolae Alexandru Vodă Basarab din 1364.

D-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, prezintă trei bucăți de fer lucrat și mai multe bucăți de ște de pămînt, găsite la moșia Belciun, județul Dolj. Localitatea unde ele au fost găsite este o mare înălțime, un fel de promontoriu pe marginea Jiului, de unde se poate vedea în mare depărtare; locuitorii o numesc astăzi *Cetate*, deși nu se vede nici o urmă de cetate, afară de un mic șanț. Lucrurile s'au găsit la o adâncime cam de 50 de centimetre de suprafață și aparțin cel puțin la două epoce diferite, cele mai vechi probază că la Belciun a fost o stațiune preistorică. Acum locul, unde s'au găsit aceste obiecte, este o câmpie. Bătrânii spun că mai înainte pe acolo eră o padure.

D-l Dr. *Istrati*, avînd în vedere cele expuse de d-l Tocilescu și vîdînd că și în Ungaria s'au făcut cercetări, pentru a indica urme de ale Romanilor pînă în valea Râșnovului, crede că este bine a luă dată relativ la faptele următoare, pentru cari mai amănunțit va face o comunicațiune Academiei cu o altă ocaziune.

Eră natural a se aștepta ca din momentul ce Romanii zidiseră o cetate în insula din fața Giurgiului, și din momentul când urme ale unui drum roman se găsesse pînă la București, ca Romanii să fi căutat a stabili o nouă legătură cu Transilvania prin munții Prahovei.

Nu eră pentru acesta decăt două căi posibile, din punctul de vedere strategic: sau pe la Vălenii-de-munte, sau pe albia Prahovei, prin Predeal, cale mult mai dificilă.

Crede că Romanii s'au servit de acest pas, cu tôte că el nu este indicat în lucrările speciale, relative la trecătorile Carpaților din timpul Romanilor.

Pentru acesta d-sa admite cu siguranță că Romanii au avut un castru întărit pe partea sudică a platoului Câmpeniței, la nordul lacului Curiaș din Câmpina.

Pe rîpa ce desparte o serie de isvóre de lacul Curiaș, se observă o ridicătură de pămînt, în lungime de peste 200 metri, care pe unele locuri are o înălțime de peste un metru, și cu o lățime destul de variabilă, trecînd cu mult peste 1 metru la partea sa superioară.

Platoul acesta este un punct strategic important, dominînd valea Prahovei, din care causă a fost întărit în partea sa nordică de către Ruși, la 1848, și ocupat de Români în manevrele de la 1880.

La partea apusînă a acestor ridicături, prin surparea pămîntului, s'a găsit într'o rîpă beton făcut cu ciment și cu petriș, foarte inegal ca mărime.

Cu ocaziunea unei săpături la isvorul numit «Cârpitul», s'a constatat un zid, tot de beton, ceea ce indică că isvorul a fost captat.

Ce-vă mai jos de acest isvor, la 4 metri adâncime, s'a găsit o bucată de cărămidă romană; iar spre partea despre Prahova, s'a găsit mai multe schelete, din cari unul cu capul spre răsărit și cu un copil la capul său; aceste schelete trebuie să fie de dată recentă, probabil din timpul ciumei; lângă aceste schelete s'a găsit și două 0le de pământ grosolan, conținând 0se arse și un fel de inel de alamă.

Nu s'a găsit nici o monedă decât numai una din secoiul al XVIII-lea ungară, ce-vă mai departe, tot pe acest platoă, în un loc în care s'a găsit un schelet și cenușă.

Sciind că la Maglavit, pe malul Dunărei, există un cimitir roman cu 0le cu 0se arse, care a fost pus la lumină cu deosebire de d-l Colonel Capșa, în timpul războiului de la 1877, a trimis în acea regiune pentru a obține o ast-fel de 0lă pe care să o compare cu resturile găsite la Câmpina.

Din nenorocire, în prezent totul este arat și nu a fost posibil a se mai găsi urma acestui cimitir.

Făcându-se săpături însă la 1 m. 80 pe malul scurgerii ce merge la Dunăre, s'a găsit o cărămidă romană, o lance și un cuțit indoit. E de întreat dacă ei nu au avut o întărire în acest loc.

La suprafață s'a putut culege, din săpături, o mulțime de cioburi cari sunt comparabile în parte, și anume cele mai primitive, cu cele găsite la Câmpina.

Lagărul întărit la Câmpina avea de sigur și o altă rațiune economică de a fi existat, și anume din cauza prezenței minelor de sare din apropiere, pe cari Romanii nu crede să nu le fi cunoscut și utilizat.

Ca legătură între calea romană indicată până la București și stațiunea de la Câmpina, ar fi de vădit dacă nu cum-vă putem pune și cetatea Tinosa care se află pe un promontoriu, pe malul stâng al Prahovei, în fața satului Tinosul, de pe malul opus, ce pörtă acest nume cu siguranță din cauză că se află în lunca Prahovei (în tină).

Acastă localitate, descrisă de Cesar Boliac, se mai numesce și «Cetatea Tătarilor» și este punctul cel mai înalt din regiune, ceea ce a făcut de a fost ales pentru semnalul trigonometric la confecționarea chartei.

Acest punct a putut fi o stațiune preistorică, căci s'a găsit în mal un topor de piétru; a putut fi în urmă o cetate dacică, din cauza valului de pământ ars ce o apără despre răsărit; cred că a fost ocupat și de Romanii, din cauza unor resturi de vase asemuitore cu totul

celor de la Maglavit și Cămpina; a putut fi ocupat mai târziu și de Tătari, cari au lăsat numele lor în mai multe puncte și la câte-vă puțuri (Puțul Tătarului) foarte adânci și cu glhizduri de piétră, ce se cunosc prin împrejurimi. În acest cas, resturile drumului roman ar trebui căutate în apropiere.

Acestea a cređul necesar a le expune în grabă Academiei, rezervându-și dreptul a reveni mai pe larg către finele anului.

D-l *Gr. G. Tocilescu*, la observațiunile d-lui Dr. Istrati, adaugă următoarele: *Cămpina* nu pôte să se găsească pe drumul roman care plecă din Sexanta-Prista și treceă prin Bucurescă, Ploescă, Transilvania, de ôre-ce acéstă linie mergeă pe Teléjen în sus pe la Drajna-de-sus, iar nu pe valea Prahovei. Interesantă ar fi constatarea unui val la Cămpina, căci pôte să fie în legătură cu brazda lui Novac, care începe de la Hinova, spre Sud de Severin, și este vizibilă până la Ploescă, unde dispare pentru a se arătă iarăși la Sud de Brăila. Dacă pe valea Prahovei există un drum roman și prin urmare și castele romane, până acum d-sa nu a constatat; stațiuni preistorice se pôte, cum există multe în țéră de categoria celor a cunoscute de popor sub numele de *Jidoviă*. Cât despre *Tinos*, localitatea este cunoscută după descrițiunea regretatului Cesar Boliac. Trebuie să ne îndoim că acolo ar puté fi un așeză-mînt roman; totul vorbesce pentru urmele unor locuințe ante-romane. Așteptăm cu plăcere rezultatele cercetărilor colegului Dr. Istrati, căci în asemenea cestiuni spiritele nepreocupate de sisteme și clasificări vęd adesea mai bine și mai sigur cele ce ômenilor de meserie le scapă câte odată din privire.

ȘEDINȚA DE LA 10 MAI 1902.

Președintă d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice se primesc 244 volume manuscrite și 253 volume și broșuri tipărite, luate de la mănăstirea Cernica după cercetarea ce a fost însărcinat să facă asupra lor d-l profesor N. Iorga. Ministerul exprimă dorința ca în locul acestor manuscrite și cărți tipărite, să se deă mănăstirii publicațiuni moderne de cuprins moral.

— Se decide a se exprimă mulțumiri Ministerului pentru acest bogat dar și a se trimite mănăstirii Cernica din publicațiunile Academiei acelea pe cari Delegațiunea le va crede potrivite.

D-l I. Bianu dice că, după o repede și sumară examinare a manuscrisurilor și cărților aduse de la mănăstirea Cernica, a constatat între ele vre-o câte-vă asupra cărora atrage deosebita atențiune a Academiei. Între cărțile tipărite se află al doilea exemplar cunoscut din cartea românească tipărită la Târgoviște la 1651 sub titlul *Mystirio sau Sacrament*. Întăiul exemplar din această carte a fost descoperit, acum câți-vă ani, de d-l C. Erbiceanu și depus în biblioteca Academiei; acest al doilea exemplar e de o conservațiune perfectă și are o deosebită însemnătate printr'un adaos manuscris de 16 foi la finele cărții tipărite. Cartea însăși cuprinde numai tainele Botezului și a S-tului Mir, cu explicațiunea și cu slujba administrării lor. Adaosul manuscris din acest exemplar cuprinde *Rânduiala logodnei* și *Rânduiala cununiei*. În cartea tipărită la 1651, romănescce sunt numai explicările asupra naturii tainelor și arătările tipicului, iar înseși rugăciunile și cântările slujbei sunt în slavonesce. Adaosul manuscris despre logodnă și cununie este întreg în limba română și se termină cu o mulțumire către Dumnezeu, din care se vede că serviciul logodnei și cununiei s'a făcut de Mitropolit la căsătoria unui fiu de Domn, foarte probabil unul din fiii lui Constantin Brâncoveanu. O altă carte tipărită este un *Gromonic*, imprimat la 1817. Cărțile populare de acest fel, prin dăsa lor întrebuițare, s'aū distrus, așa în cât foarte rar se găsesce exemplare din edițiunile vechi; de aceea această cărțică este o raritate bibliografică. Între manuscrisuri se află un cronograf de la începutul lumii și alte serieri de ore-care valde. Ca o curiositate este de observat titlul unui volum care cuprinde «Tălcuirea Psaltirei, care s'aū tălmăcit de părintele papa Flor, dascălul slavonesc, de pe Psaltirea cea rusescă»; volumul este scris către sfârșitul secolului XVIII și în titlu sunt scrise cu *litere latine* cuvintele: «*De popa Flor, Dăskălul dela skola domniaska.*»

De la Președința Adunării Deputaților se primesc exemplare pentru bibliotecă și pentru membrii Academiei din publicațiunea: *Analele parlamentare ale Romăniei*, tom. XII, partea II.

— Se decide a se exprină mulțumiri d-lui Președinte al Adunării Deputaților.

D-l St. C. Hepites presintă pentru publicare în *Anale* o notă a d lui I. St. Murat, asistent la Institutul Meteorologic, despre *Clima zilei de 10 Maiu*

— Se recomandă Secțiunii științifice.

D-l Hepites presintă apoi publicațiunile sale: *Astronomul Căpităneanu*;

Buletinul lunar al observațiilor meteorologice din România, anul XI, 1902, No. 2, Februarie.

Se cetesce raportul d-lui *A. Saligny* despre rezultatul concursului ținut între elevii Școlii de arte-frumose din București pentru acordarea premiului I. Leconte du Noüy. Comisiunea, al cărui președinte a fost d-l Saligny, propune ca premiul să se împartă în patru părți egale și să se acorde desemnelor după natură cu devisele «Lia» și «Roma» și desemnelor de pe antic «Venera» și «Prin voință totu-i cu puțință».

D-l *A. Saligny* prezintă Academiei aceste patru desemnuri.

D-l *I. Bianu* observă că obiceiul stabilit eră de a se aduce înaintea Academiei și de a se păstra toate desemnele concurenților.

D-l *A. Saligny* dice că în art. 10 al Regulamentului acestui premiu se prevede că numai lucrările premiate vor fi păstrate de Academie și de aceea nu s'au adus și cele nepremiate.

D-l *Dr. V. Babeș* dice că Academia nu poate judeca despre lucrarea Comisiunii, dacă nu i se pun înainte toate lucrările concursului. D-sa se crede competente spre a judeca asemenea lucrări, pentru că scie anatomia și s'a ocupat și se ocupă cu desenul, și de aceea dorește ca, dacă mai este cu puțință, să se aducă și desemnele nepremiate.

D-l *Dr. C. Istrati* dice că lucrarea Comisiunii prezintă toate garanțiile de competență și de regularitate, de orice Comisiunea a fost compusă din d-nii *Mirea* și *Hégel* și presidată de colegul nostru *A. Saligny*. Prin urmare nu putem noi să luăm din nou în discuțiune hotărârile ei.

D-l *I. Bianu* dice că a amintit despre obiceiul din anii trecuți de a se aduce spre păstrare toate desemnurile, numai pentru că crede că ar fi interesante documente pentru viitor aceste concursuri de desen, cari se fac între elevii școlilor de arte-frumose. Lucrarea Comisiunii trebuie să rămână întrégă și să capete aprobarea Academiei, pentru că Academia, neavând Secțiune de pictură, nu are în sinul ei omeni de deplină competență în această artă, și de aceea a recurs și acum ca și în trecut la ajutorul binevoitor al profesorilor competenți, cum se prevede în regulamentul votat de Academie. Lucrarea Comisiunii nu putem decât să o aprobăm.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

Deschizându-se plicurile în cari sunt cuprinse numele autorilor, se constată că autorul desenului întâiu și al patrulea este d-l *I. S. Teodorescu*, al celui de al doilea d-l *Emilian Lăzărescu* și al celui de al treilea d-l *George Constantinescu*.

D-l Vice-Președinte *I. C. Negruzzi* dice: Domnilor Colegi, printr'o fericită coincidență, ședința de astăzi a Academiei cade tocmai în frumoasa zi în care țera întrégă serbează jubileul de 25 de ani al proclamării independenței României.

Noi toți am asistat la strălucita paradă militară presidată de Re-

gele nostru ; am admirat ținuta bravei noastre oștiri și am aplaudat merituosele cuvinte pe cari M. S. le-a rostit armatei ce-L înconjură.

Academia Română numără printre membrii ei mai mulți ostași din timpul războiului independenței, dintre cari pe iubitul nostru coleg General Fălcoianu, atunci șeful marelui stat major al armatei.

Ea are în sînul ei, ori a avut și a pierdut mai mulți bărbați cari în vremea războiului au jucat rolurile politice cele mai însemnate. Academia mai are printre membrii ei, ori a avut și a pierdut un șir de istorici, poeți, și romaniști, cari au descris războiul independenței în prosă, ori l-au glorificat în versuri neperitóre.

Mai mult decît ori-care alt organ al statului român, Academia este deci chemată să aducă felicitările sale M. S. Regelui României, înaltul ei Protector și President de onóre, urîndu-i ani mulți și fericiri.

Academia s'ar fi grăbit să mîergă în corpore și să-și îndeplinescă această înaltă și plăcută datorie. Fiind însă că programa nu prevede o recepțiune oficială, propune ca întrîgă Academie să se înscrie în registrele deschise la Palatul Regal, pentru a presintă ast-fel M. S. respectuosele sale omagii.

— Academia însărcinează pe d-l Vice-Președinte Negruzzi să înscrie pe toți membrii la Palat.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ȳice: Dați-mi voie, Domnilor Colegi, ca pe lângă cele spuse de către d-l Vice-Președinte Negruzzi, cu privire la sîrbătoreea națională de ađi, să exprim și eu în puține cuvinte sentimentele de cari mă simt cuprins în momentul de față.

ȳilele cele mari din calendarul unei națiuni sunt ca césurile de popas ale unui călător, când pôte privi cu mulțumire calea pînă aci străbătută și cugeta cu încredere la calea ce-ı rêmâne în viitor.

Cea mai înaltă instituțiune de cultură, Academia Română, ori-cât de preocupată de problemele abstracte ale științei, nu pôte rêmâne străină de evenimentele ȳilei, căci și ea face parte din sufletul nêmului românesc, și ea este a națiunii, precum națiunea găsește într'insa vatra pururea nestinsă a iubirii de nêm a amintirilor scumpe și a nobilelor îmboldiri.

Academia deci sîrbătorește ađi, împreună cu poporul românesc, un pătrar de secol de la proclamarea neatárnării după un război glorios, prin care vitejii de la Grivița și Plevna, sub conducerea Căpitanului lor, au înscris pagini neperitóre în istoria patriei, în istoria lumii.

În acest restimp al unei generațiuni, statul român a realizat progresele cele mai însemnate pe tôte căile, a devenit un factor esențial

În concertul popoarelor europene, atât sub raportul politic, cât și sub cel cultural, militar și economic. Pentru ca să capete această pozițiune, i-a trebuit lui atâtea decenii cât țerilor din apusul Europei le trebuiseră vécuri întregi.

Cum dar să nu mulțumim Domnului că ne ține pe tron cu sănătate și fericire, cu glorie și mărire, pe augustii noștri suverani, înalții protectori ai instituțiunii noastre, și cum să nu ne înălțăm sufletele, să nu ne întărim credința și să nu ne alipim inimile și mai mult de tron și dinastie?!

Dar în ziua de azi avem și o altă datorie nu mai puțin scumpă inimii, o datorie de piósă amintire față de acei mari bărbați cari odată au fost în sinul acestui corp, ne-au încălzit și luminat cu faptele și scrierile lor, cu exemplele vieții lor, cu gândirile și simțimintele lor: bărbați emeriți cari trăesc cu noi și după a lor mórte lucréză pentru noi insuflându-ne energie la muncă, cumpénélă la faptă și la cugetare, pururea nețermurită iubire de ném.

Étă colo acea imagine în bronz, figura olimpiánă, senină și dulce, seriósă și maiestuósă, étă Ioan Brătianu, cel mai puternic sfetnic în întemeierea regatului, rar bărbat între fruntași! Prin blândetea și energia lui, prin îndrăsnélă și cumintenia lui, el a devenit conducătorul poporului românesc în minutul faptelor mari și hotărítore. De numele lui Ioan Brătianu se légă paginile cele mai frumoase ale României moderne! Nu se va puté vorbi de 1848, de 1857, de 1866, de 1877—1881, de rásboiul pentru independență, de proclamarea regatului, fără ca să nu apară figura acesta măréță, olimpiánă. Cine este acel neobosit exilat care cutreeră statele Europei ca să deștepte opiniunea publică asupra primejdiei de la Nord, și să revendice drepturile patriei strivite în picióre? Cine este oratorul cel mai iubit, cel mai isteț, cel mai ascultat, cel mai convingător, oratorul popular din câmpia Filaretului? Cine se duce ca să convingă pe un Hohenzollern despre mărimea sufletescă a poporului român, despre viitorul ursitelor lui, și dá țerit pe bărbatul înțelept și mărinos, pe Cărmaciul ce de 36 ani conduce destinele regatului român? Cine alérgă, în tot timpul rásboiului, din loc în loc, îngrijind de tóte, prevenind tóte, îndemnând și încuragiând, mângâiând și răsplătind? Cine este acel agoret emerit, care împreună cu un alt luptaciú ilustru, de care voiú vorbi îndată, se înfățișéză cu fruntea sus, cu mândrie de Roman, înaintea Areopagului european adunat la Berlin — și apéră vitejesece dreptatea și drepturile României despuiată de o bucățică din teritoriul său?

Cine în fine este acel bătrân, întrolenit de decimea anilor, care în-

dămnă pe Români la muncă pentru binele patriei, după ce el însuși muncise o jumătate de véc, și le dăce: Am devenit iarăși apostol și apostoli să vă faceți cu toții-?

El rămâne ca o lumină vecinic luminătoare în calea ce a străbătut și are să mai străbată poporul românesc, el: *Titanul* de la *Florica*!

Dar ătă lângă dînsul bustul unui alt mare bărbat, gigante strălucit prin spiritul, activitatea și cunoscințele sale, prin condeiul și graiul său, înfocat luptător și neobosit în toate direcțiunile activității poporului românesc, ătă Michail Kogălniceanu, mare dascăl și conducător al nămului nostru, mare bărbat politic, sufletul însemnatei opere de transformare socială și economică: *improprietărea țeranilor*.

Dar Ion Ghica, de atăea orî președinte al Academiei noastre, scriitor fruntaș, bărbat politic, adăncit și nestrămutat în ideile și voințele sale, și ale căruia merite pentru țără și năm, de ce le-ași mai repetă, după ce mai acum căte-vă săptămăni li s'a adus aci dreptele omagii?

În fine Vasile Alecsandri, cântărețul neîntrecut, cel mai duios și cel mai fermecător, la al căruia grai și vers tresăria tótă suflarea romănescă și care astădi, dacă ar mai fi în viată, ar adăogi încă un mărgăritar la comorile sale poetice și ar cântă, la sərbătorirea pătrarului Independenței, botezul stégurilor pentru nouele izbăndi viitoare!

Dar cată să mă opresc aci, căci nu o cuvintare meșteșugită mi-am pus în gând să fac, ci numai căte-vă simțiminte să exprim și să dăcem cu încredere: Tot-deauna în Academia noastră se vor găsi bărbați cari, pe lângă cultivarea literelor și sciințelor, vor închină o parte din viată lor, din veghile și din inima lor, patriei scumpe căreia să-i urăm și cu acestă ocasiune mărire și prosperitate și să mērgă tot mereu înainte!

Trăescă MM. LL. Regele și Regina cu dinastia regală!

Trăescă România!

Trăescă Academia Romăni!

D-l *D. C. Ollănescu* dăce: Domnilor Colegi, Cuvintele ce ați audit sunt pline de adevăr și de îmbărbătare și Academia se simte fericită de a-și aminti — la un atăt de însemnat prilej — de acei bărbați cari cu vrednicie au lucrat la înălțarea și regenerarea țării. A fost, fără îndoelă, un mare noroc ca ei, cei dintăi în stat, să fie și cei mai însemnați dintre membrii lucrători ai Academiei Romăne. Sərbarea de ađi — amintitoare despre cele săvărșite acum 25 de ani — este bine alésă pentru a ridică, printre noi, amintirile vii și călduröse ale aces-

tor foști colegi, înaintea cărora nu odată ne-am plecat capul cu dragoste și cu admirațiune!

Întru cât mă privesce, simțesc o deosebită și adâncă mișcare sufletească, gândind la acei bărbați cu cari am avut fericirea de a fi înstrînse legături personale. Așa, în timpul războiului, eram șeful de cabinet al lui Kogălniceanu, pe atunci Ministru al Afacerilor străine, și ca atare am trăit lângă dînsul și am lucrat sub ordinele lui, în epoca cea mai glorioasă, dar și cea mai împovărată de tot felul de nevoi, prin care a trecut Statul Român. De Ion Ghica și de Alecsandri am avut particulara fericire de a fi de aproape cunoscut și iubit și până la trecerea lor din viață am rămas în relațiuni intime cu dînșii. Către dînșii înalți acum prinusul celor mai scumpe amintiri ale vieții mele și cu emoțiune mă asociez la manifestațiunea colegului Tocilescu, în această zi mare din gloriosul calendar al țării.

În același timp, luând pildă de la acel bărbat—coleg al nostru—care la ori-ce însemnată ocaziune, la ori-ce întâmplare măreță sau fericită a nămului său a țării, aduce ca semn de amintire un dar Academiei, dați-mi voie să aduc și eu întru pomenirea zilei de azi un mic dar, pentru mine foarte prețios dar - prețios fiind-că vine tocmai de la bărbați, despre cari cu atâta dragoste ne aducem aminte — și vă rog a-l primi ca o dovadă de respectul ce port memoriei lor și de dragostea ce am pentru acest înalt institut de cultură românească. Posed scrisori de la acești bărbați, posed o mică comedie scrisă de Ion Ghica și posed manuscrisul Fântânei Blanduziei, așa cum a eșit din pana fericitului poet Alecsandri; le dăruiesc Academiei, în dorința de a întregi printr'insele studiul ce se va face odată, de sigur, asupra vieții și lucrărilor lor și spre a sporii moștenirea ce au lăsat ei, în această privire, urmașilor.

O rață de lumină nouă va luci pôte ast-fel asupra nemuritoarelor lor chipuri și voiți fi pe deplin fericit de a o fi putut îndreptă eu asupra-le.

D-l *Dr. C. Istrati* dice: S'aũ spus astăzi în Academie cuvinte calde de entuziasm pentru marea sãrbãtore naționalã de 10 Maiũ, care în acest an a avut o deosebitã solemnitãte, pentru cã serbãm 25 ani de independența patriei nãstre, câștigatã prin vitejia armatei. În sinul Academiei avem un veteran al rãzboiului pentru independența, pe d-l General St. Fãlcoianu, care a fost șef de stat major general în timpul aceluĩ glorios rãzboiũ. Cu acẽstã ocaziune d-l *Dr. Istrati* face urãri de viață lungã acestuĩ vechiũ ostaș al patriei.

D-1 *Dr. C. Istrati* prezintă apoi un apel al Societății de științe din Bucu- rescî pentru ridicarea unui monument pe mormîntul rîposatului bărbat de științe Gr. Cobălcescu, fost membru al Academiei.

— Se recomandă Delegațiuniiși membrilor spre a luă parte la subscrierea pentru acel monument.

ȘEDINȚA DE LA 17 MAIŪ 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

D-1 *D. Sturdza* ȃice cã d-sa n'a putut luă parte la ședința Acade- miei de la 10 MaiŪ, fiind reținut aiurea de alte indatoriri. În onorea acelei serbări mari naționale, d-sa rîgã Academia sã primescã pentru colecțiunile ei urmãtoarele:

Volume manuscripte:

- Rãnduiala diaconiei, adecã cumŪ slujãște diaconul cu preotulŪ, la ve- cier(n)ia cã mare, la utr(en)ie, și la liturghie, tocmitã de sf(i)nți- tulŪ, și al lumii PatriarhŪ chir Filothei. • Scrisã de Popa Gavriil, fiind lãcutoriu în Sintelic lãngã Oradia- cea-mare, anii de la nașterea lui Hristos 1739. — Mss. Rom, secol. XVIII, in-4°, foii 171.
- Agripina pãrãta, și alte 11 istorioare morale. — Mss. Rom., sec. XVIII, in-4°.
- PatericŪ dupã alfa-vita, au cuvintele indreptãrilorlŪ, prãcuvioșilor pã- rinți. • — Mss. Rom., sec. XVIII, in-4°.
- Cursul mathimaticii intocma tãlmãcitã de pe sistima lui Bezu de d-lui Gheorghî Asachi, profesorul licheomulŪ din Iași, 1817. • Mss. Rom., sec. XIX, in-4°.

Documente:

- 1650 (7158) Iunie 20. Tãrgoviște. — MateiŪ Basarab Vvod. Rom. — Orig., Slav., Hãrt. — Cu pecete timbratã și subscrierea Domnului. Cu tra- ducțiune veche romãnescã, lipitã în dosul documentului.
- 1657 (7165) Iulie 17. Tãrgoviște. — Costandin Șerban Vvod. Rom. — Orig., Slav., Perg. — Pecetea timbratã stricatã. Cu subscrierea Domnului.
- 1773 Noemvrie 28. — Zapis. — Orig., Rom., Hãrt. — Cu 8 subscrieri.
- 1819 Noemvrie 19. — MichaiŪ Grigorie Suțu Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hãrt. — Cu 3 peceți cu tuș, și 27 subscrieri, din cari una a Domnului.
- 1876 Ianuarie 15. Mircesci. — Scrisoarea lui Vasile Alecsandri cãtre C. Negri. — Orig., Franc., Hãrt. — Cu 1 subscriere.
- 1876 Iulie 15. Mircesci. — Scrisoarea lui Vasile Alecsandri cãtre C. Negri. — Orig., Franc., Hãrt. — Cu 1 subscriere.

- — Mircescî. — Scrisoarea lui Vasile Alecsandri către C. Negri. — Orig., Franc., Ilărt. — Cu 1 subscriere.
- — Un firman turcesc, păstrat într'un toc de carton.

Portretul lui I. I. Filipescu, făcut de Negulici la Brussa, în 1849 Iunie 5. Învățătură preste toate zilele, — tipărită la Câmpulung la 1642. Exemplar complet.

Pentru slujba de avanpost. — 1 vol., in-8° mic, pag. 78.

Novvm testamentvm graecvm. Editio tertia. Halae 1775. — 1 vol. in-8° mic, legat în piele, păstrat într'o brodărie în formă de săculeț, țesută din fir de argint și mătase în colorî.

Proect pentru osebiré căderilor și datoriilor între parté judecătorească și otcărmuitoare a județelor. 1831. — Fôe volantă, tipărită pe 4 pagini, in-folio.

Pecetea de argint a lui Grigorie Dimitrie Ghica Vvod Rom., de la 1822.

Pecete mare, în oțel, avënd gravată stema Țării-Romănescei și inscripțiunea: «Noi Alecs. Dimitr. Ghica Vv: cu mila lui Dumnezeu Domn și stăp: a toată Țara Romănescă.»

D-l D. Sturdza presintă apoi în dar din partea d-lui Dimitrie Ion Ghica, Ministru plenipotențiar al țerii la Atena, un exemplar din *Κείμενον και μεταφράσις τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου πρὸς ἀποκλειστικὴν οἰκογενειακὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γράψιν μερίμνη τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσσης τῶν Ἑλλήνων Ὀλγας εκδομένα ἐν Ἀθῆναις τῆς 11. Δ. Σεπτεμβρίου 1900*, in-16°, 808 pag. — Este un exemplar din celebra edițiune a Evangheliei în textul vechi original elin însoțit de traducerea în limba grăcă modernă pentru înțelesul poporului, din cauza căreia s'a făcut, în tómnă anului 1901, o mare agitație națională — aprópe o revoluțiune — la Atena, revoltându-se mai ales tinerimea universitară. În urma agitațiunii de protestare, exemplarele acestei edițiuni au fost aprópe tóte nimicite, în cât numaî câte-vă au scăpat și de aceea sunt și vor fi mari rarități.

De la d-l Primar al orașului Iași se primesce un denar de argint unguresc de la Regele Mateiú Corvin, găsit în nisce săpături de sub délul Galata de lângă Iași.

D-l C. Erbiceanu dăruesce un fragment manuscript din *Istoria Valachiei* de frații Tunusli. Acest fragment este imprimat de la pag. 128—287, în Tunusli, la 1806. «Am observat — ăice d-l Erbiceanu — că există diferința în text, că fragmentul este mai vechiú decât imprimatul, cel puțin de la jumătatea secolului XVIII.»

De la d-l B. Iorgulescu, fost director al Liceului din Buzetú, se primesc în dar următóarele cărți:

- a) *Octoih*, tipărit la Buzetú la 1700;

b) Ἀπανθίσματα ποιητικά συλλεχθέντα εἰς τὴν ἔδοξον καὶ ὑπερλαμπρὸν ἱατροφιλόσοφον διαγνοσπεφηγορίαν τοῦ εὐγενεστάτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Γεωργίου Ὑπομενά, εὐπατριδοῦ Τραπεζούντος, παρὰ Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Ἀβραμίου καὶ παρ' αὐτοῦ προσφρωνθέντα τῷ Γαλιηνστάτῳ, Ἐκλαμπροστάτῳ καὶ Εὐσεβεστάτῳ Κυρίῳ, Κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνῳ Βασσαράβῳ, αὐθέντῃ καὶ ἡγεμόνι πάσης Ὁγγροβλαχίας καὶ τοῦ διαφηγορούοντος προστάτῃ μεγαλοπρεπεστάτῳ, Venetia 1709.

De la d-l profesor Dr. R. F. Kaindl de la Cernaui se primesc mai multe articole publicate de d-sa în revista *Globus*, relative la etnografia și geografia României, și cere publicațiunile Hurmuzaki de cari are trebuință pentru studiile d-sale, fiind-că exemplarul trimis Universității din acel oraș este prea mult întrebuițat.

Se decide a se mulțumi d-lui profesor Kaindl pentru interesul cu care studiază cestiunile românesce și a se trimite bibliotecii Universității din Cernaui al doilea exemplar din publicațiunile Hurmuzaki.

De la Societatea francesă de archeologie se primesce invitarea la congre-sul archeologic care se va ține în acest an în zilele de la 24 Iunie--2 Iulie la Troyes și Provins.

— Se decide a se recomanda Ministerului Instrucțiunii publice să trimită ca delegat pe d-l Gr. G. Tocilescu, dacă va avea mijlocele trebuitoare pentru acesta.

Prin Ministerul Afacerilor străine se primesce invitarea de participare la al XIII-lea Congres internațional al orientaliștilor, care se va deschide în acest an la Hamburg la 2 Septembrie viitor.

— Se decide a se recomanda Ministerului Instrucțiunii publice să trimită un delegat.

De la Direcțiunea școlii de comerț gradul II din Capitală se primesce cererea de a se da pentru biblioteca acelei școle publicațiunile Academiei.

— Se decide a se da toate publicațiunile, afară de Hurmuzaki.

ŞEDINŢA DE LA 24 MAIŢ 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte

De la d-l *I. Kalinderu* se primesce următoarea scrisoare:

«Am onóre a vé inaintá odatá cu acesta câte 40 exemplare din următoarele două broșuri: *Ingrășarea câmpurilor* de Dr. N. O. Popovici-Lupa, *Poveșe despre grădinele de legume* de V. M. Kogălnicénu, apărute de curând în

Biblioteca populară a Domeniului Coronei, pe cari le ofer din partea acestei Administrațiuni pentru elevele Institutului Otteteleșanu, școlile și locuitorii de la Măgurele.»

D-l C. Erbiceanu dăruiesce pentru colecțiunile Academiei 62 acte istorice dintre anii 1691 și 1825, însemnate în lista anexată.

De la d-l Gheorghe Popovici se primesce în dar un volum manuscris din secolul XVIII, de 68 foi în-4°, cu următorul cuprins:

- 1) Alexandria, scrisă de Ioniță copilul, la lét 1756 Martie;
- 2) Istoria uciderii lui Costandin Vodă (Brâncoveanu) cel bătrân. Scrisă în versuri poporale, rimate;
- 3) Stihuri asupra peirii Vornicului Manolachi Bogdan și a lui Ioan Cuza biv vel Spătar, cari au perit de sabie în domnia Măriei Sale Costandin Dimitrie Muruz Vvod. Mold., Vineri spre Sâmbătă la 8 césuri de nôpte, la 1778 August 18;
- 4) Stihuri despre uciderea lui Grigorie Ghica Vvod. Mold., scrise de Ioniță Popa, în întâia domnie a Măriei Sale lui Costandin Vvod. Mold., la anii 1778;
- 5) Poesiile:

- a) «Prea slăvită, o rodită,
Stăpâna me ce'cinstită, etc.
- b) «Norocul m'au îndemnat
Inimioara m'au secat, etc.
- c) «Purcesei din Eși voios,
Venii p'în Târgu-Frumos, etc.
- d) «Eu cunosc că sînt dator,
De-a ta dragoste-oiú să mor, etc.
- e) «Când fu Vineri în de sară,
Dorul (inima-mi im)presoară», etc.

- 6) Mai multe proverbe, scrise de Ioniță copilul la anul 1780 Aprilie 14.

De la d-l Colonel Ilărjău, Comandantul regimentului 1 de Geniu, se primesc două plăci fotografice reprezentând pe A. S. R. Principele Carol în uniformă de fruntaș de geniu și 16 fotografii distribuite invitaților la 23 Aprilie 1902, când regimentul a sărbătorit pe patronul său, aniversarea creării trupelor de geniu și jubileul de 25 ani al răsboiului pentru independență.

De la d-l Teodor Filipescu, chimist la Sarajevo, se primesc un studiu despre *Spoiloru de tingiri români în Cipulici*, care a fost publicat în «Revista Museului Bosniei și Hertșegovinei». În scrisoarea sa și în notele manuscrise pe cari le adaogă la studiul tipărit, d-l Filipescu spune că se află încă multe rămășițe de Români în Bosnia, cari vorbesc românește și că se

ocupă unii cu comerțul, alții cu agricultura; unii nu mai vorbesc românește, dar au încă în memorie că acesta le-a fost limba maternă; unii dintr'înșii erau argintari, meșteri buni, alții arhitecți.

D-l *I. Bianu* atrage atențiunea Academiei asupra însemnătății indicațiunilor scurte ale d-lui Filipescu despre rămășițele românești din Bosnia, unde se pare că se petrece acum sfârșitul slavizării unei vechi populațiuni românești. D-sa a scris o scrisoare particulară d-lui Filipescu, arătându-i însemnătatea cercetărilor sale și îndemnându-l să le continue. Crede că ar fi bine ca Academia să decidă ca această îndemnare să i se facă și în mod oficial.

D-l *B. P. Hasdeu* amintescă că despre elementul românesc în Bosnia a scris Miklosich și chiar d-sa în studiul despre Basarabi. Nu de mult a primit o scrisoare de la vechiul său amic Bogisich, care îi spune că familia sa nămul Basarabilor există până astăzi în Muntenegru sub numele de *Saraba* (adecă fără vorba *Ban* de la început) și că ei au venit în Muntenegru din Bosnia.

D-l *I. Kalinderu* are cunoștință că există argintari români în Bosnia, căci la 1896, când d-l Butculescu a făcut expoziția cooperativilor, a primit pentru expoziție și obiecte de la argintarii români din Bosnia, nisee tave sculptate și lucruri în filigrane. Despre spoitorii români din Bosnia are cunoștință încă din 1866, când prin luna Iulie o cătă de asemenea meșteșugari a trecut la moșia d-sale părintească, Grecii; sciau foarte puțin românește, dar diceau că nu sunt Turci ci Vlachi și că vin din Bosnia.

D-l *C. Erbiceanu* dice că despre Români din Bosnia se face mențiune într'un pasagiu din Istoria bisericească a lui Macreu, tradusă de d-sa.

D-l *P. Poni* dice că în expoziția făcută la Viena cu ocazia jubileului de 50 ani al Împăratului Francisc Iosif era o interesantă secțiune specială a provinciilor ocupate, Bosnia și Herțegovina, în care erau o mulțime de lucruri în filigrane de argint, făcute de Români din Macedonia. Înainte cu mai mulți ani a văzut o cătă de spoitori la Nancy, dar aceștia erau țigani.

— Se decide a se mulțumi d-lui Filipescu și a-l îndemna să continue cercetările sale asupra Românilor din Bosnia, trimițându-i-se unele din publicațiunile Academiei, cari l-ar pute interesa.

Se cetescă procesul-verbal al Secțiunii literare pentru ședința de la 17 a lunii curente, prin care se arată că Secțiunea propune a se publică în *Anale* scrierea d-lui Pericle N. Papahagi: *Meglano-Românii, studiu etnografico-filologic*.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Listu documentelor dăruite Academiei Române de d-l C. Erbiceanu.

- 1655 (7163) Ianuarie 12. Bucuresci. — Chrisovul lui Costandin Șerban Vvod. Rom., prin care întărește stăpânirea lui Ștefan, ginerele Cârstinei, și a jupănesei lui Radei, nepoța Badei, Logofetul din Stăncesci de pre Țățârlige, preste moșia de la Urlați. — Trad., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere.
- 1691 (7199) Mai 2. — Cartea lui Costandin Vvod. Rom., prin care întărește a fi egumen la m-rea Rincăciouul din județul Mușcel pe părintele Onufrie. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1721 (7229) Mai 24. — Cartea de judecată a marilor boeri dată în pricina Popei lui Călin de la biserica din mahalaua Popescului, pentru o pivniță de piatră din Bucuresci. — Copie, Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.
- 1724 (7232) Iunie 1. — Zapisul ctitorilor sfintei biserici din mahalaua Popescului din Bucuresci, prin care dăruiește 300 stânjini moșie la Roșul, în jud. Ilfov, și o pivniță de piatră Mitropoliei din Bucuresci. — Copie, Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.
- 1742 (7250) Iunie 18. — Cartea lui Grigorie Ghica Vvod. Rom., prin care poruncește neguțătorilor ca să-și ducă marfa spre vindare la târgul ce se face la moșia Pătrăia. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1751 (7259) August 4. — Cartea lui Grigorie Ghica Vvod. Rom., prin care poruncește ispravnicului din jud. Saac ca să cerceteze pricina Bălașei Blejoianca pentru spargerea unui stog de grâu de la moșia sa Blejoi de către nisce rumâni. — Orig., Rom., Hârt.
- 1753 Octomvrie 1. — Cartea lui Costandin Mihaiu Gehan Racoviță Vvod. Rom., prin care poruncește ispravnicilor de Dâmbovița ca să cerceteze pricina Chiței din mahalaua Scaunelor cu Ștefan Armeanul, pentru o casă. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1758 Aprilie 9. — Cartea lui Costandin Nicolae Vvod. Rom., prin care dă m-rea Glavaciogul sub îngrijirea părintelui Vlădica Mireon. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1761 August 31. — Cartea lui Costandin Nicolae Vvod. Rom., prin care reinnoește cartea de mai nainte a m-rei Glavaciogul. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1762 Ianuarie 6. — Cartea lui Costandin Nicolae Vvod. Rom., prin care orînduește ca m-rea Dêlul să stea sub îngrijirea sfintei Mitropolii. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.
- 1766 Ianuarie 19. — Cartea lui Scarlat Grigorie Ghica Vvod. Rom., prin care volnicesce pe preoții de la biserica Sf. Vineri din Târgoviște ca să ție doi ômeni scutiți de bir. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș.

- 1819 Aprilie 22. — Înscrisul Mitropolitului Dionisie Lupu dat Domnitorului înainte de hirotonie, arătându-se condițiunile ce trebuie să păzescă față de Domnitor. — Orig., Grec., Hârt. — Cu 1 subscriere.
- 1819 Maiu 1. — Întărirea dată de Alexandru Nicolae Suțu Vvod. Rom. la anaforaua Divanului țerii, pentru alegerea părintelui Dionisie ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 29 subscrieri.
- 1819 Iunie 3. — Cartea lui Alexandru Nicolae Suțul Vvod. Rom., prin care întărește rândueța după care să se administreze m-rea Cozia sub purtarea de grijă a părintelui Iosif, Episcopul Argeșului. — Orig., Rom., Hârt. — Pecete cu tuș, și cu 2 subscrieri, din cari una a Domnului.
- 1819 Iunie 11. Bucuresci. — Adresa Mitropolitului Dionisie către Consulul rusesc, despre modul cum va păstori și că va ascultă de Consulat. — Orig., Rom. și Franc., Hârt.
- 1819 Iunie 12. — Cartea lui Grigorie, Patriarhul Constantinopolului, prin care face cunoscut că a primit banii dați de Dionisie la alegerea de Mitropolit, pentru confirmarea sa. — Orig., Grec., Hârt. — Cu traducțiune românească.
- 1819 Iulie 28. — Întărirea dată de Alexandru Nicolae Suțu Vvod. Rom. la anaforaua Divanului țerii, pentru alegerea părintelui Gherasim ca Episcop al Buzeuului. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 20 subscrieri.
- 1819 August 10. — Întărirea dată de Alexandru Nicolae Suțul Vvod. Rom. la anaforaua Divanului țerii și a Arhierieilor, pentru împrumuturile de bani ce fac mănăstirile și bisericile țerii. Copie, Rom., Hârt.
1819. — Adresa Mitropolitului Dionisie către Consutul rusesc, despre modul cum va păstori, și că va ascultă de Consulat. — Orig., Grec., Hârt. — Cu 1 subscriere, și o traducțiune românească.
- 1820 Iulie 19. — Întărirea dată de Alexandru Nicolae Suțu Vvod. Rom. la anaforaua Mitropolitului și a Episcopilor, pentru școla românească de la Sf. Mitropolie la care se pregătesc școlarii pentru preoție. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 4 subscrieri.
- 1820 August 12. — Întărirea dată de Alexandru Nicolae Suțu Vvod. Rom. la anaforaua Divanului țerii, pentru cei ce vor a intră în ceta preoțescă. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuș și 17 subscrieri.
- 1820 August 23. — Hotărirea Sinodului Constantinopolitan în cestiunea hirotoniilor necanonice ale Mitropoliților de peste Dunăre. Acest abus se opresce în formă numai, în urma reclamațiunii Mitropolitului Dionisie Lupu. — Copie, Grec., Hârt.
- 1820 Octomvrie 27. — 1). Socotela și descoperirea ughiului de câți bani

- aă fost mai înainte. — 2). Stihurile ce sunt pe stălpul din biserica Antimului, unde este îngropat părintele Argeșul Iosif. — Orig., Rom., Hărt.
- 1821 Martie 17. Bucuresci. — Scrisórea lui Alexandru Pini, prin care descrie destrăbălarea țerii pe timpul zaverii de către străin. — Copie, Grec., Hărt.
- 1821 Martie 23. Bucuresci. — Adresa Dragomanului Evstatie Cotov către părintele Mitropolit privind la eterie. — Orig., Franc., Hărt. — Cu 2 traducțiuni, una în romănesce și alta în grecesce. Cu 1 subscriere.
- 1821 Martie 25. — Scrisórea Mitropolitului Dionisie către Consulul Rusiei, prin care-i descrie situația în care se află, fiind închis în Mitropolie de păzitorii țerii. — Orig., Rom., Hărt.
- 1821 Martie 27. — Jalba Mitropolitului și a boerilor către prea puternicul Împărat, cerënd sprijin pentru mișcarea lui Tudor Vladimirescu ca mișcare patriotică contra străinilor. — Copie, Rom., Hărt. Cu traducțiune în grecesce.
- 1821 Martie 29. Bucuresci. — Adresa Mitropolitului și a unora din boeri către Consulul Rusiei, făcendu-i cunoscut că sunt nevoiți să plece în străinătate din cauza svonului ce se răspândește că trupele otomane vor să ocupe Țera-Romănescă. — Orig., Grec. și Franc. Hărt. — Cu 15 subscrieri.
- 1821 Martie 30. — O scrisóre de la Patriarhie, unde se pomenesce și de Negri, Caimacamul Craiovei. — Orig., Grec., Hărt. — Cu 1 subscriere.
- 1821 Martie 30. Bucuresci. — Jalba Mitropolitului și a unora din boeri, prin care se plâng în potriwa năvăririi oștirilor turcesci în țeră, și pentru pagubele ce pricinuesc acestea. — Orig., Grec. și Franc. Hărt. — Cu 14 subscrieri.
- 1821 Iulie 7 (Iunie 25). Sibii. — Adresa lui Fleischhackl de Hakenau către Mitropolitul Dionisie, făcendu-i cunoscut că fugarii din Valahia vor fi ocrotiți în Austria. — Orig., Grec., Hărt. — Cu 1 subscriere.
- 1821 Iulie 8 (Iunie 26). Sibii. — Scrisórea lui Ioanopulos către Mitropolitul Dionisie, prin care-i vestesce lucruri politice secrete, privind la zaveră. — Orig., Grec., Hărt. — Cu 1 subscriere.
- 1821 Iulie 20. St.-Petersbourg. — Scrisórea Prințului Alexandru Galitzin către Mitropolitul Dionisie cu privire la zaveră. — Orig., Franc., Hărt. — Cu 1 subscriere.
- 1821 Iulie 20. Hermannstadt. — Adresa lui Alexandru Pini către Mitropolitul Dionisie, prin care-i face observațiune pentru că a apelat la Pórtă, și-i spune că pentru ca jalba sa să fie presintată Țarului, trebuie să nege faptele spuse Sultanului. — Orig., Franc., Hărt. — Cu 1 subscriere, și cu o traducțiune în grecesce.
- 1821 Septemvrie 21. Bucuresci. — Scrisórea lui Kreuchely către Mitropolitul Dionisie, în cestiunea jăfuirii casei lui Udritzky, unde erau

- puse la siguranță documentele sfintei Mitropolii. — Orig., Franc., Hârt. — Cu 1 subscriere.
- 1821 Septembrie 21. Wien. — Scrisoarea lui Fleischhackl von Hakenau către Mitropolitul Dionisie în afacerea arderii și jăfuirii documentelor sfintei Mitropolii. — Orig., Germ. și Grec., Hârt. — Cu 1 subscriere.
1821. — Plângerea Mitropolitului Dionisie, fugit în Brașov. — Copie, Rom., Hârt.
- 1824 Aprilie 19. — Diata văduvei Mira, care a fost soție răposatului Anghel Tocaru din Bucuresci din mahalaua Dobrotesei. — Copie, Rom., Hârt.
- 1824 Iunie 4. Brașov. — Jalba Mitropolitului Dionisie către Magistratul orașului Brașov, cerând să primescă a pune la siguranță odôrele sfintei Mitropolii din Bucuresci. — Copie, Germ. și Rom., Hârt.
- 1824 Iunie 14. Kronstadt. — Inventariul odôrelor sfintei Mitropolii din Bucuresci, cari s'aŭ pus spre păstrare la casa Magistratului orașului Brașov. — Copie, Germ. și Rom. — Cu 1 pecete cu cêră și 1 subscriere.
- 1825 Martie 5. Brașov. — Adresa Magistratului orașului Brașov, prin care face cunoscut că din înalt ordin se liberăză odôrele sf. Mitropolii din Bucuresci și se dau în primirea omului trimis de stăpânire spre a le lua. — Copie, Germ. și Rom., Hârt.
- 1826 Octombrie 2. Kronstadt. — Copia unei scrisori adresate Amiralului Mardvinof, Ministru al Cultelor, Prințului Galitzin și Generalului Minesăky, privitoare la depunerea din scaunul de Mitropolit al Ungro-Vlahiei a lui Dionisie Lupu. — Copie, Franc., Hârt. — În dublu exemplar.
- 1213 (Anul Egirei). — Tălmăcirea prea înaltului împărătesc ferman. — Trad., Rom., Hârt.
- — Tacrirul ce s'a luat Mitropolitului Dionisie după ce s'a întors de la Brașov în țeră, în urma evenimentelor din anul 1821. — Copie, Rom., Hârt.
- — Jalba lui Dionisie, fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei, adresată Președintelui Senatului rusesc, prin care-și reclamă pe temeuri istorice și canonice reinstalarea sa în scaunul Mitropoliei. — Copie, Rom., Hârt.
- — Jalba către Contele Palin, scrisă de mâna Mitropolitului Dionisie, prin care învinovătesce pe Grigorie Ghica Vvod. Rom., că nu-î dă scaunul Mitropoliei. — Orig., Franc., Hârt. — Cu o traducțiune în românesce.
- — Jalba obștei Țerii-Românesci, adresată înaltei Porți, în potri va boerilor ce s'aŭ unit cu Suțu și în potri va Mitropolitului Dionisie Lupu. — Copie, Grec., Hârt.
- — Jalba lui Mardarie din Galați către Arhimandritul mânăstirii

- Délu, rugându-se ca să fie primit a sluji în mănăstire. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere.
- — — Jalbă privitoare la răscolă lui Tudor Vladimirescu. — Copie, Grec., Hârt.
- — — Scrisoarea lui Dionisie, fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei, prin care face cunoscut boerilor că așteaptă să fie rechemat de Măria Sa Vodă și să i se redea scaunul Mitropoliei. — Copie, Rom., Hârt.
- — — Adresa Mitropolitului Dionisie, prin care reclamă drepturile sale la scaunul Mitropoliei de la Ministrul Rusiei. — Copie, Franc., Hârt.
- — — Scrisoarea fostului Mitropolit Dionisie către boerii țării, prin care îi rogă să-i sprijinească drepturile sale la scaunul Mitropoliei. — Trad., Franc., Hârt.
- — — Jalba fostului Mitropolit Dionisie către Graf Palin, deplin împuternicitul President al Divanurilor Valahiei și Moldaviei, prin care își reclamă drepturile sale la scaunul Mitropoliei. — Copie, Rom., Hârt., cu 2 traducțiuni în franțuzesce.
- — — Petițiunea fostului Mitropolit Dionisie, adresată Țarului Rusiei, prin care acuză pe Grigorie Ghica Vvod. Rom., și cere ajutor pentru rehabilitarea sa în scaunul Mitropoliei. — Copie, Franc., Hârt.
- — — Actul de protestare al fostului Mitropolit Dionisie, adresat Ministrului Rusiei cu ocasiunea reîntorcării sale în țară, pentru modul cum a fost tratat de Grigorie Ghica Vvod. Rom. — Copie, Franc. și Grec. Hârt., cu o altă copie în grecesce.
- — — Jalba Divanului Valahiei, adresată înaltei Porți cu ocasiunea intrării în București a lui Tudor Vladimirescu. — Trad., Franc., Hârt.
- — — Jalba fostului Mitropolit Dionisie către Comitele Palin, arătând nedreptatea ce i-a făcut Grigorie Ghica Vvod. Rom. — Copie, Franc., Hârt. — În dublu exemplar.
- — — Scrisoarea boerilor țării către Presidentul Divanurilor Valahiei și Moldaviei, pe lângă care îi trimite scrisoarea adresată lor de fostul Mitropolit Dionisie. — Copie, Franc., Hârt.
- — — Poruncă de a fi alungați călugării Greci, pentru abuzurile săvârșite pe la mănăstiri. — Trad., Grec., Hârt.
- — — Jalbă, cu îndreptări făcute de Mitropolitul Dionisie, prin care partizanii săi din boerii țării cer de la Țarul Rusiei anexarea Țării-Românesce la Imperiul Rusiei. — Copie, Franc., Hârt.
- — — Anaforaua Divanului țării către Domn în pricina hotărniciei moșiei Belciugatul, făcută de biv Vel Stolnicul Ianache Stănescul. — Copie, Rom., Hârt.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 31 MAI 1902.

Președintele d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice Președinte.

D-l *St. C. Hepites* prezintă pentru publicare în *Anale* scrierea sa: *Materiale pentru climatologia României.—XVI. Climatologia Inșilor.*

- Se recomandă Secțiunii științifice.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce comunicarea sa despre: *Câte-vă stațiuni preistorice în România, și în special stațiunea Sărata-Monteoru din județul Buzău.*

D-l *I. Tanoviceanu*, membru corespondent, prezintă pentru colecțiunile Academiei calcuri de pe două inscripțiuni de la Podoleni, județul Némțu, asupra cărora cetesce o notiță explicătoare.

Inscripțiunile de la Podoleni (Némțu).

NOTIȚĂ DE

I. TANOVICEANU,

Membru corespondent al Academiei Române.

În vara anului 1896, vizitând moșia Podoleni de lângă Rosnov, mi s'a atras atențiunea asupra a două pietre cari steteau aruncate în curtea actualei biserici de la Podoleni printre bălării și rămășițele putrede ale vechii biserici de lemn, acum cădută la pământ. Din cetirea acestor iscripțiuni am vădut că una din pietre eră pisania vechii biserici a Podolenilor, care se află și astăzi pe malurile Bistriței pe jumătate surpată de riū, iar cea-laltă o piétră de pe mormint.

Ambele pietre pörtă iscripțiuni slavone; după ce le-am decalcat, am îngrijit ca ele să fie adăpostite în tinda noiei biserici de la Podoleni.

Etă traducerea lor:

I.

«Cu invoirea Tatălui și ajutorul Fiului și săvârșirea sfintului Duh, această sfintă biserică unde este hramul précuvioșei maicii noastre Paraschiva, au început-o și o au săvârșit boiarinul Dumitrașco Ștefan mare logofet și cu jupănésa lui și cuconii lui, în zilele blagocestivului și de Christos iubitorului Io Moise Vodă la anul 7138 (luna) Oct. 24.»

Marele logofet Dumitrașco Ștefan, de care vorbesce această iscripțiune, e un personagiū istoric, nu numai prin sine însuși, ca unul ce a fost mare Lo-

gofet peste 7 ani la trel Domni (Radul Vodă, Miron Barnovschi Vodă și Alexandru Vodă) și aveă, după cum ne spune Miron Costin, «ocine întemeiate, care (1) nice o casă în țără moșii ca acele, ocine, sate și curți n'au avut,» ci și prin faptul că el este tatăl lui Gheorghe Ștefan Vodă, răsturnătorul lui Vasile Lupul, și în același timp obârșia familiei Ceauru, atât de des pomenită în cronicile Moldovei. Despre el însă am vorbit când am descris răsturnarea lui Vasile Lupu (2), și de aceea ne mărginim să spunem câte-vă cuvinte despre pisanie și despre biserica făcută de el.

Pisania este perfect conservată și pöte servi ca un model de epigrafie slavonă, atât prin frumusețea literelor cât și prin combinarea lor. Cu greu se va găsi unde-vă o inscripțiune mai frumos scrisă decât acésta.

În cât despre biserică, locuitorii din Podoleni cred că e făcută de Ștefan-cel-Mare, căruia se atribue de poporul moldovean paternitatea a mai tuturor lucrurilor bune. Ea este acum jumătate surpată de Bistrița, restul se păstrează, fiind-că Bistrița s'a retras mult de la biserică și ea a fost zidită foarte solid. Dacă mormîntul lui Dumitrașcu Ștefan va fi fost în biserică, el a fost luat de Bistrița, fiind-că riul a luat tocmai partea din nainte a bisericii.

A doua piétră are următorea cuprindere:

«Acéstă piétră o făcu și o înfrumuseță boerul Constantin Bantăș părcălabul, pentru sufletul său. Reposat-a în zilele domniei lui Io. Antonie Rușet Voevod, în anul 7184 luna Septemvrie 7.»

Acéstă piétră a acoperit dar mormîntul lui Const. Bantăș, care pöte a fost îngropat în biserica de la Podoleni satu împrejurul ei, și s'a luat de acolo când s'a surpat biserica.

Nici Constantin Bantăș părcălabul, nici familia sa nu au importanța lui Dumitrașcu Ștefan și a familiei Ceauru.

Deși Principele Dimitrie Cantemir, în «*Descriptio Moldaviae*», pomenesce pe Bantășesci printre nobilii Moldovei și deși tatăl său Constantin Cantemir Vodă a fost înurat a treia oră cu Ana Bantăș (pöte chiar fata lui Constantin Bantăș părc.), și a avut cu ea o fată Safta, mörta după o scurtă căsătorie cu spătarul Michail Racoviță (Domnul), totuși Bantășescii n'au fost nici odată printre familiile fruntașe ale Moldovei și nu au jucat mare rol. În vécul al XVII-lea se găsesc prin documente mai mulți Bantășesci, mai toți boeri de a doua mână. Ast-fel vom cită pe Andrieș Bantăș biv părcălab 1695 (3),

(1) *Miron Costin*, Letop. Ed. Kogăl., vol I, p. 323.

(2) *Anal. Academiei*, Seria II. Tom XXIV. Mem. Secț. Istorice. p. 13.

(3) A. R. XLV, 61.

Gligoraș Bantaș părcălab 1594 (1), Ioniță Bantaș 1665 (2), Michalache Bantaș vel șetrar 1697 (3), Nicolae Bantaș 1665 (4), Vasile Bantaș din Costeni 1627 (5).

Se află chiar un omonim, Constantin Bantaș în 1692, vornic al porții, care însă nu scia să iscălescă (6).

În cât despre Constantin Bantaș, a cărui piétră mormintală se află la Podoleni, fără să li jucat vre-un mare rol politic, putem dice că e membrul cel mai de frunte al acestei familii.

În 4 Maiü 1645 el a fost însărcinat să hotărnicescă moșia Petrescii (7), iar în 17 Iulie 1649 moșia Condesei (8); avem chiar o scrisóre autografă a lui din acel timp către marele logofăt (9).

În 1651 Iunie și Iulie, îl găsim cu titlu de căpitan (10), funcțiune administrativă care se asemănă cu sub-prefecții. În 1656 el ajunge părcălab de Némțu (11) sub domnia lui Gheorghe Ștefan Vodă, cu care pôte eră înrudit. Îcece ani mai târziu, în anii 1665—1667, sub domnia lui Eustratie Dabija Vodă, îl găsim din nou părcălab de Némțu (12). Îl mai găsim încă în anii 1671 (13) și 1674 (14), cu titlul de fost părcălab. În fine, într'un ultim document din 8 Iulie 1675, cu puțin timp înaintea morții sale, Dumitrașcu Cantacuzino Vodă îl însărcinéză să facă o cercetare la o moșie din județul Némțu (15).

Constantin Bantaș pare că făcea parte din partidul naționalist, protivnic elementului grecesc. Ast-fel ne explicăm faptul că el a fost părcălab sub Domnii băștinași Gheorghe Ștefan și Eustratie Dabija și înlăturat de Domnii străini ca Gheorghe Ghica, Ștefăniță Lupul, Duca bătrânul și Dumitrașcu Cantacuzino Vodă. Acesta explică pôte și faptul, pentru ce familia Bantaș în vécul al XVIII-lea scade într'atât, în cât găsim un Mateiü Bantaș, probabil din acea familie, simplu neguțător în Iași (16).

(1) S. Spiridon, Iași, Români I, 11.

(2) A. R. III, 158.

(3) E. Varnav, Șofrăcesci. IV, 2 (copie).

(4) Stolnicenii Prăjescului. II, 7.

(5) S. Spir., Blăgesci. VI, 5.

(6) A. R. LXV, 80.

(7) S. Spir., Blăgesci. VI, 10.

(8) Ibidem. V, 25, 26.

(9) Ibidem. V, 27 și 28.

(10) S. S., Dunesci. VI, 11 și Viile Cotnari. III, 12.

(11) E. Varnav, Șofrăcesci. II, 13 și S. S., Dunesci. IV, 6.

(12) Arch. Stat., Buc. Doljesci. Cond. doc., 5. A. R. IV, 212. Mân. Némțu, Averesci, 4.405 și 4.406.

(13) E. Varnav, Șofrăcesci. I, 15.

(14) A. R. XLV, 7.

(15) A. R. XLV, 14.

(16) Mai multe documente dintre anii 1759—1777. Cîtlâm A. R. II, 391 și 298. VII 151. III, 3. IV, 279, 249, 251.

ȘEDIȚA PUBLICĂ DE LA 7 Iunie 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la d-l *S. Fl. Marian* se primesce un exemplar necomplet din *Εθολόγιον* sau *Molitvelnic*, tipărit slavonesce la Câmpulung la 1635.

De la Secțiunea științifică se primesce propunerea de a se tipări în *Anale* următoarele memorii: *Materiale pentru climatologia României*, — *XVI, Climatologia Iașilor*, de d-l *St. C. Hepites* și *Clima zilei de 10 Mai* de d-l *I. St. Murat*.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l *I. Tanoviceanu*, membru corespondent, cetesce partea a doua a memoriului d-sale: *România sub raportul moral*.

ȘEDIȚA DE LA 14 Iunie 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la Ministerul Casei Regale a Italiei se primesce o scrisoare de mulțumire pentru publicațiunile trimise M. S. Regelui Italiei, membru onorar al Academiei.

De la d-l *Vladimir Ghica* se primesce în dar un manuscris care cuprinde scrierea: *Antonij Mariae Gratiani, de Despota Valachorum Principe*. Manuscrisul este însoțit de un studiu al d-lui *Ghica* și de o însemnare a variatelor între acest manuscris și textul tipărit.

D-l *Dr. C. Istrati* dăruiesce pentru colecțiunile Academiei placheta de bronz bătută în 1901 cu ocaziunea sârbătoririi jubileului de 50 ani de activitate științifică a celebrului chimist *Marcelin Berthelot*.

Se aduce la cunoștință că în zilele de 23 și 24 Iunie se vor ține examenele generale la Institutul de fete *Ioan Otteteleșanu*.

— Se decide ca să asiste la examene ca delegați din partea Academiei d-nii: *Dr. V. Babeș*, *C. Erbiceanu* și *Dr. C. Istrati*.

ȘEDINȚA DE LA 21 Iunie 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

De la d-l I. Calomeri se primesc pentru colecțiunile Academiei următoarele documente :

- 1643 (7152) Octomvrie 6. Iași. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 5 peceti cu tuș și 8 subscrieri.
- 1667 (7175) Iunie 9. Iași. — Iliș Alexandru Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete timbrată, și 2 subscrieri, una a Domnului.
- 1784 Iunie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 4 subscrieri.
- 1790 Iulie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 7 subscrieri.
- 1794 Martie 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 2 subscrieri și 1 pecete cu tuș.
- 1794 Aprilie 16. — Mihail Costandin Suțu Vvod. Mold. — Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.
- 1794 Septemvrie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere.
- 1794 Octomvrie 3. — Mihail Costandin Suțu Vvod. Mold. — Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.
1800. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere.

ȘEDINȚA DE LA 28 Iunie 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

De la d-l G. Bogdan-Duică, profesor, se primesc în dar următoarele foi volante tipărite:

- 1) Decret de la Iosif II, Împăratul Austriei, în limba română, relativ la căsătorii, cu data 6 Martie 1786;
- 2) «Învățătură» (1785 ?) pentru facerea statisticeii populațiunii în Transilvania — în românesce;
- 3) Circular în limbile germană și română, relativ la linia de vamă dintre Țera-Ungurască și Ardel, cu data Lemberg 7 August 1837;
- 4) Convenție în limbile germană și română pentru trimiterea înapoi a desertorilor și a vagabonșilor între Împărăția Austriei și Principatul Moldovei, de la 1 Aprilie 1838;
- 5) Publicațiune în limbile germană și română făcută de Episcopul Bucovinei Eugen Hakman de la Cernăuți, la 18:30 Maiu 1848, către clerul secular și regular al Bucovinei.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 5 IULIE 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

De la d-l Colonel *Alexandru A. Budișteanu* se primesc în dar pentru colecțiunile Academiei cărțile cuprinse în lista anexată.

D-l *Dr. V. Babeș* cetesce comunicarea sa: *Experiențele făcute de V. Babeș și E. Riegler despre epidemia pescelui de la Herăstrău.*

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce: *Sarmisegetuza și monumentele sale.*

Lista darurilor făcute de d-l Colonel Alexandru A. Budișteanu.

a) *Cărți tipărite.*

- Aaron (F.)*, Manual de istoria Principatului României, București 1839. — 1 vol. in-8°.
- Abelino*, banditul cel mare, Tragedie. . . Craiova 1840. — 1 vol. in-8°.
- Abubekir*, Halima sau povestiri mitologicești, arăbești. . . traduse de I. Gherasim Gorjan. Tomul I-IV, 1835—1838. . . in 8°.
- Allieri*, Din operele lui. . . traduse de C. Aristia. — Tomul I. . . București 1836. — 1 vol. in-8°.
- Allioli (Dr. J. Fr.)*, Die Heilige Schrift des Alten und Neuen Testaments. . . Landshut und München, 1851. 1 vol. in-4°.
- Anuar militar* al armatei române pe anul 1865, Bucuresci. — 1 vol. in-8°.
- Apollonie (N.)*, Începutul, înaintarea și scăderea idolatriei, tradusă din franțuzește. . . București 1838. — 1 vol. in-8°.
- Aristia (C. C.)*, Prințul român. Stanțe epice. . . Bucuresci 1843.—1 vol. in-8°.
- Așezământ* atingătoriu de regularea dreptăților și a îndatoririlor proprietarilor de moșii și a locuitorilor lucrători de pământ, Iași 1851.—1 vol. in-8°.
- Bălcescu (N.)*, Puterea armată și arta militară de la întemeierea Principatului Valahiei până acum, Iași 1844.—1 vol. in-8°.
- Barac (I.)*, Risipirea cea de pre urmă a Ierusalimului. . . București 1821. — 1 vol. in-8°.
- Beldiman (Alexandru)*, Moartea lui Avel. Acum întâiu talmăcită din limba franțozască. . . Buda 1818. — 1 vol. in-8°.
- * Tragedia lui Orest. Acum întâiu talmăcită din limba franțozescă. . . Buda 1820. — 1 vol. in-4°.
- Călătoria* Împăratului Sigismund sau sculptorul și orbul. Comedie. . . tradusă de Gr. Ot., Craiova 1839.—1 vol. in-8°.

- Calendar* popular românesc pentru anul 1842, București.— 1 vol. in-8°.
- Cioranu (Mihai)*, Revoluția lui Tudor Vladimirescu, București 1859. — 1 vol. in-8°.
- Loyer (L'abbé)*, Histoire de Jean Sobieski. . . Tome I-III, Amsterdam 1761.— in-8°.
- Eliad (I)*, Creștinarea unui preot al Isidii. . . București 1837.— 1 vol. in-8°.
- Evangelhie (Sfinta)*, Buzău 1834.— 1 vol. in-8°.
- Florian*, Eliezer și Neftali, poemă tradusă de Gr. Alexandrescu, București 1832.
* Guilolm Tel sau Elveția slobodă. Tradus de Grigorie Negrea, Buzău.— 1 vol. in-8°.
- Florian (Aaron)*, Mihaiu II Bravulu, biografia și caracteristica lui, trase din istoria Țării-Românești. . . București 1856.— 1 vol. in-8°.
- Focion*. Dialogurile lui. . . asupra înclinării moralului cu politica. Traduse din elinește de Părintele Mabli în limba franțozescă și dintr'acesta în cea rumânescă slobod de Paharnicul Simeon Marcovici, București 1844.— 1 vol. in-8°.
- Francoeur (L. B.)*, Aritmetica tradusă de I. Eliad, București 1832.— 1 vol. in-8°.
- Geanoglu (Sc.)*, Istoria lui Napoleon Bonaparte, tradusă din franțozește, București 1840.— 1 vol. in-8°.
- Goldoni*. Veduva vicleane. . . rumânită din italienește de Costache Moroiu, București 1836.— vol. I in-8°.
- Goldsmüt (Dr.)*, Istoria Greciei. Tradusă de Postelnicăsa Ecaterina Asaki, Iași 1842.— 1 vol. in-8°.
- Gramatică românescă*. . . a 8-a edițiune, București 1848.— 1 vol. in-8°.
- Halepliu (C.)*, Pustnicul sălbatecului munte, București 1853.— 1 vol. in-8°.
- Învățatură* pentru ferirea și doftoria boalelor. . . Buda 1816— 1 vol. in-8°.
- Kubalski (N.-A.)*, Tableau de l'Europe orientale. Nouvelle édition, Paris.— 1 vol. in-8°.
- Lamennais (A. F. de)*, Cuvintele unui credincios. Tradusă. . . de un Român, București 1848.— 1 vol. in-8°.
- Marmontel*, Belisarie. . . tradusă. . . de Sim. Marcovici, București 1843.— 1 vol. in-8°.
- Mémoire* sur les couvents roumains placés sous l'invocation des Saints-Lieux d'Orient, Bucarest 1863.— 1 vol. in-8°.
- Molière*, Bourgeois gentilhomme, Comedie tradusă de N. N., București 1835— 1 vol. in-8°.
- Monitorul Țței*. I (1860), București.— 1 vol. in-8°.
- Monteskiu*, Mărimea Romanilor sau băgare de sama asupra pricinilor înălțării și căderii lor, tradusă. . . de Stanciu Căpăținenu, Craiova 1830.— 1 vol. in-8°.
- Munde (Carol)*, Descriere cu de ameruntul asupra așezămîntului de cura cu apă rece și a metodelui de tămăduire a lui Prisniț de la Grefenberg, București 1840.— 1 vol. in-8°.

- Pann (Anton)*, Hristoite saș școala moralului... București 1834.—1 vol. in-8°.
- Papazoglu (I.)*, Patru moralicești cuvinte, București 1840. — 1 vol. in-8°.
- Paraskeva (Clucerul de Arie)*, Oștirea Franțezilor în Rossia la lët 1812. Tălmăcită după cea grecescă în limba românescă... București 1826. — 1 vol. in-4°.
- Perirea a doi iubiți*, adică: Jalnica întimplare a lui Piram și Tisbei... Sibii. — 1 vol. in-8°.
- Raimond*, Tractat elementar despre moral și fericire, dupe... Tomul I, Craiova 1842. — 1 vol. in-8°.
- Siegler*, Ermiona, mirésa lumii ceilalte, tragedie patetică, tradusă de... I. Văcărescu, București 1834. — 1 vol. in-8°.
- Skelitti (Maiorul P.)*, Reglement militar pentru slujba frontului de infanterie. Tradus din dialectul Rosian. Iași. 1847. — 1 vol. in-8°.
- Sturza (A.)*, Duplul paralel saș biserica în fața papității și a reformei vécului al XVI... tradus și publicat de Protosinghelul Neofit Scriban, Iași 1851. — 1 vol. in-8°.
- Vinterhalder (E.)*, Triumfu amorului, București 1836.
- Yung*. Culegere din cele mai frumoșe nopți ale lui... de Serdarul Simeon Marcovici... A doa ediție... București 1835. — 1 vol. in-8°.

b) *Charte geografice.*

- Filipescu (C.)*. Charta postală a Moldovei, 1854. — 1 fõe.
- General-Karte der Walachei*. — 1 fõe.
- Gran carta d'Italia*. — 1 fõe.

a) *Documente.*

1843. Act oficial arătând starea orașului Pitești.
1861. Scrisórea Archiepiscopului Chiril despre mănăstirea Mărgineni.

ȘEDINȚA DE LA 23 AUGUST 1902.

Președința ad hoc a d-lui *N. Ionescu*.

Ministerul Afacerilor străine trimite mai multe publicațiuni din partea Ministerului Instrucțiunii publice al Franciei.

De la Academia de științe din Viena se primesca publicațiunea: *Der Römische Limes in Oesterreich*, fasc. III.

De la Comisiunea arhivară Basarabiană din Chișinău se primesce vol. II din ale sale *Lucrări*.

De la d-l Iuliu Zanne se primesc în dar 16 cărți vechi române și străine, precum și diploma originală pe pergament, pentru punerea pietrei fundamentale la reclădirea mănăstirii Cozia în timpul domniei lui Gheorghe Bibescu.

ȘEDIȚA DE LA 6 SEPTEMBRIE 1902.

Președinta ad-hoc a d-lui *Dr. I. Felix*.

D-l *Dr. I. Felix* dice: La 5 Septembrie 1902 a murit la Berlin, în etate de 81 ani, Rudolf Virchow, medicul cel mai mare al secolului XIX, și se cuvine ca și Academia Română să unescă, cu totă lumea învățată, durerea ei pentru pierderea acestui binefăcător al omenirii, să exprime recunoștința ei către ilustrul bărbat decedat, cătră care Instituțiunea noastră și-a exprimat admirațiunea, alegându-l membru onorar la 6 Aprilie a acestui an.

Inzestrat cu erudițiune întinsă, observator fin, spirit critic și luminat, Rudolf Virchow a înlocuit vechiul edificiu al medicinei cu o clădire nouă, basată pe observațiune și pe experiment; începând cu Anatomia patologică și cu Istologia, el a fondat Patologia celulară, a demonstrat rolul celulei în organismul viu, în corpul sănătos, în cel bolnav, a trecut apoi treptat la cercetări clinice, antropologice, etnologice, igienice, veterinare.

Dintre multiplele studii ale lui R. Virchow, cari au inaugurat reforme importante în aplicarea științelor medicale, mă voi opri numai la cele de Igienă. Virchow n'a căutat cauzele bolilor numai în celulă, în corpul și pe corpul omenesc, ci și în mediul în care omul trăește atât în mediul fizic precum și în mediul moral și intelectual, în viața socială; el a probat că cauza principală a mortalității premature este nesciința, necurătenia, miseria. În anul 1848, ca membru al unei comisiuni însărcinate cu constatarea cauzelor deselor epidemii de tifus exantematic din Silesia prusiană și cu propunerea măsurilor necesare, Rudolf Virchow a susținut, că cauza acelor epidemii este sărăcia și ignoranța, că lécul lor nu constă în medicamente luate de la farmacie, ci în pâine, că tifusul va reapăre din nou, dacă nu se vor luă măsuri pentru îmbunătățirea condițiunilor economice ale populațiunii suferinde și pentru luminarea ei prin școli bune; pentru prima oară s'a semnalat atunci raportul ce există între școlă și între prosperarea nu numai morală ci și materială a populațiunii.

În anul 1856, Virchow a fondat Institutul de Patologie din Berlin în care a predominat metoda experimentală și din care au eșit multe lucrări de valoare cari interesază Igiena; una din cele mai importante dintre ele este proiectul de regulament pentru combaterea trichinosei, aprobat în anul 1866, de guvernul Prusiei și mai târziu de alte

guverne. Tot în anul 1856, Virchow a fondat revista medicală germană cea mai însemnată, care și astăzi poartă numirea de «Virchow's Archiv» și în care au apărut studii prețioase de Igienă; primele articole germane de Igienă școlară au fost publicate în Archiva lui R. Virchow.

Asanarea treptată a orașului Berlin se datorește lui R. Virchow; intrat ca membru în consiliul municipal, Virchow a lucrat cu perfectă cunoscință și cu stăruință neobosită pentru îmbunătățirea condițiilor igienice ale Berlinului, și este opera mai ales a lui Virchow, dacă astăzi acel oraș este cel mai salubru din lume.

Simțul practic al lui R. Virchow s'a manifestat într'un mod strălucit la congresul contra tuberculozei din Neapole din anul 1900, unde s'au analizat și celelalte cauze, afară de bacilul tuberculozei, cari influențază nascerea acestei bôle.

Nu mai mici au fost succesele lui R. Virchow în celelalte direcțiuni ale activității sale, și admirațiunea lumii învățate a fost provocată mai ales prin unele constatări antropologice, prin unele descoperiri etnologice datorite lui.

Cred că exprim și simțimentele d-văstre, domnilor Colegi, dacă dau nemuritorului Rudolf Virchow omagiul de respect și de recunoscință.

Se aduce la cunoscință că, până la termenul fixat de 1 Septembrie curent, s'au prezentat la concursul premiilor cu subiecte date, ce sunt a se acordă în sesiunea generală viitoare, următoarele lucrări:

1). La premiul *Adamachi* de 5.000 lei cu subiectul: *Alcoolismul în România*, s'au prezentat patru manuscrite cu devisele: «Plevna», «Medic», «Quos vult perdere Jupiter dementat prius» și «Faust-Göthe».

2). La premiul *Neuschotz* de 2.000 lei cu subiectul: *Erpunerea finanțelor Statului român de la 1859 până la 1902, cu o introducere asupra finanțelor Domniilor Regulamentare*, s'a prezentat un singur manuscrit cu devisa: «Cuique suum...»

Nu s'a prezentat nici o lucrare la premiul *Lazar* de 5.000 lei cu subiectul: *Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice*.

În ziua de 9 Septembrie curent, fiind a se ține la Universitatea din Iași concurs pentru acordarea din fondul Adamachi a unei burse pentru studiul Agriculturii la Hohenheim, se decide ca juriul examinator să fie compus din d-nii profesori C. Climescu și P. Bujor, sub președinția d-lui P. Poni.

ȘEDINȚA DE LA 13 SEPTEMBRIE 1902.

Președinta d-lui I. Kalinderu, Vice-Președinte.

De la Ministerul de Interne se primesc în dar pentru colecțiunile Academiei 301 monete de aur turcesci, venețiane și din alte state occidentale, găsite cu ocasiunea săpăturilor ce s'au făcut în vatra satului Cochirleni din județul Constanța.

D-l C. Erbiceanu prezintă în dar actul original de la 1826 Iulie 2, pentru alegerea și întărirea de Episcop al Romanului a Episcopului Meletie de la Huși.

De la d-l I. Zăhareanu, bancher în București, se primesc în dar *Biblia* ebraică și chaldaică, editată de Iohannes Buxtorfius, Basileae 1618, 2 vol. in-folio; și *Interpretarea* acestei biblii (cu glosar ebraic și note critice) de același autor, Basileae 1632, 1 vol. in-folio. Volumele au făcut parte din biblioteca răposatului Mitropolit primat Calinic Miclescu.

De la d-l Iuliu A. Zanne se primesc în dar broșurile: *Le Général Mottier vendu par ses mouchards*, 1790 și *Relation authentique de ce qui s'est passé à Nancy*, de Marat, 1790.

Se primesce Regulamentul și Programul preliminar al Congresului XIV internațional de medicină, care se va ține la Madrid sub patronagiul Regelui și Reginei mame a Spaniei în zilele de 23—30 Aprilie 1903.

D-l P. Poni, ca președinte al Comisiunii instituite la Universitatea din Iași pentru examinarea candidaților prezentați la concursul bursei pentru studiul Agriculturii la Hohenheim, prezintă lucrările acestei Comisiuni și raportul d-sale despre rezultatul concursului. Comisiunea propune a se acordă bursa d-lui Haralamb Vasiliu.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

În ziua de 16 Septembrie curent, fiind a se ține la Școala de poduri și șosele concurs pentru acordarea din fondul Adamachi a unei burse pentru studiul ingineriei cu aplicare la edilitatea publică, se decide ca juriul examinator să fie compus din d-nii C. Mironescu, directorul Școlii de poduri și șosele, și T. Dragu, membru în Consiliul superior tehnic, sub președința d-lui A. Saligny.

ȘEDIȚA DE LA 20 SEPTEMBRIE 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

De la d-l P. Papahagi se primesce cererea de a se tipări în *Anale*, la sfârșitul lucrării sale *Meyleno-Românii*, indicele alfabetic întocmit de d-sa pentru cuvintele macedo-române cuprinse într'insa. Însăși lucrarea aprobată a se tipări întrecând marginile fixate pentru un memoriu, d-sa cere ca o parte din memoriul aprobat să fie despărțită și, dimpreună cu indicele acum prezentat, să formeze al doilea memoriu.

— Se recomandă Secțiunii literare.

D-l *A. Saligny*, ca președinte al Comisiunii instituite la Școala de poduri și șosele pentru examinarea candidaților prezentați la concursul bursei pentru studiul edilității publice în străinătate, prezintă lucrările acestei Comisiuni și raportul d-sale despre rezultatul concursului. Comisiunea propune ca bursa să se acorde d-lui Inginer *M. I. Stroescu*.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

La 1 Octombrie viitor, urmând să se țină la Universitatea din Iași concurs pentru acordarea din fondul *Adamachi* a unei burse pentru studiul Astronomiei la Paris, se decide ca juriul examinator să fie compus din d-nii *C. Climescu* și *N. Culiănu*, sub președința d-lui *P. Poni*.

ȘEDIȚA DE LA 27 SEPTEMBRIE 1902.

Președința ad-hoc a d-lui *Dr. I. Felix*.

De la Biblioteca Apostolică Vaticană se primesc în dar două tomuri din Catalogul manuscriselor, cuprinzând tomul I din *Codices vaticani latini* (1—678) și tomul I din *Codices urbinates latini* (1—500).

De la Primăria orașului Cluj din Transilvania se primesce pentru bibliotecă cartea comemorativă despre Regele *Mateiu Corvin* (*Mátyás Király Emlekkönyv*), publicată cu ocaziunea inaugurării la 12 Octombrie st. n. în Cluj a monumentului aceluși Rege al Ungariei, născut în numitul oraș la 23 Februarie 1440.

De la părintele *Teodosie Soroceanu*, superiorul comunității române de la Provata în Muntele Athos, se primesce o fotografie de pe o lucrare de sculptură în lemn, în care se reprezintă în relief portretele membrilor Dinastiei regale române cu înșignele regale și cu Castelul Peleş.

D-l *St. C. Hepites* prezintă *Buletinul lunar al observațiilor meteorologice pe lunile Martie — Iunie 1902.*

De la Secțiunea literară se primesce propunerea de a se aprobă cererea d-lui *P. Papahagi* ca lucrarea sa despre *Megleno-Români* să fie despărțită în două memorii, tipărindu-se la finele memoriului al doilea glosarul întocmit de d-sa pentru cuvintele cuprinse în întreaga lucrare.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

ȘEDIȚA DE LA 4 OCTOMBRIE 1902.

Președintele d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

D-l *D. Sturdza* prezintă în dar din partea Excelenței Sale d-lui *N. de Fonton*, pentru colecțiunile Academiei, o reproducere fotografică a unei stampe litografice care reprezintă pe plenipotențiarii ruși și turci, cari au făcut tractatul de la Akerman.

D-l *Dr. V. Babeș* cetesce continuarea memoriului său despre: *Puterea apărătoare și curativă a sângelui.*

ȘEDIȚA DE LA 11 OCTOMBRIE 1902.

Președintele d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la d-l *Dr. Petru Șpan*, profesor la seminariul greco-oriental din Sibiu se primesc în dar două icône de lemn găsite în casa din Reșinari, în care a locuit *Gherasim Adamovici*, Episcopul Românilor greco-orientali din Transilvania, 1789—1796.

De la d-l *P. Poni*, președintele Comisiunii instituite la Iași pentru examinarea candidaților prezentați la concursul bursei pentru studiul Astronomiei la Paris, se primesc raportul dimpreună cu lucrările Comisiunii despre rezultatul concursului. Comisiunea propune ca bursa să se acorde d-lui *I. I. Raianu*, licențiat în științele matematice.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

ȘEDINȚA DE LA 18 OCTOMVRIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la d-l Andreiū Glavina, Român istriian, care a învățat câți-vă ani la Blaj, iar acum se află în serviciū la Consulatul austro-ungar din Belgrad, se primesce o listă de cuvinte istro-române, cu cererea de a i se da răsplată pentru ostenelă.

— Se recomandă Secțiunii literare.

ȘEDINȚA DE LA 25 OCTOMVRIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la Președința Adunării Deputaților se primesc pentru bibliotecă și pentru inembrii Academiei 26 exemplare din *Analele parlamentare ale României*, tom. XIII, partea I.

De la d-l Dr. G. Weigand se primesce publicațiunea: *Neunter Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig*, 1902.

D-l Secretar general *D. Sturdza* atrage atențiunea Academiei asupra acestui volum în care se cuprind trei însemnate lucrări: verbul auxiliar în limba română de Fr. Streller, despre infinitivul românesc de Dr. Sandfeld-Jensen și descrierea sumară a dialectelor din Moldova și Dobrogea de Dr. Weigand.

D-l Secretar general *D. Sturdza* (dice: Răposatul nostru coleg Dr. D. Brândză începuse la 1 Fevruarie 1880 a face Academiei comunicări despre *Plante noue* descoperite de dînsul în flora țerii. Descrierea amănunțită a întâielor două *Plante noue din România* s'a publicat în *Anale* (1879-80), II, 2, pag. 537. Pe lângă textul descrierii s'a adăos stampe colorate, cari represintau plantele ast-fel introduse de ilustrul nostru botanist în sciința botanică. Mai multe comunicări de acest fel s'a făcut și tipărit în anii următori. La 1890 marele botanist român pregătise descrierea a două alte specii nouă pentru a le publică în *Anale*, dar nu a dat la tipar aceste note descriptive al căror manuscrit a fost găsit în zilele trecute de dōmna Brândză dimpreună cu descrierea unei alte plante și chiar cu plantele descrise. D-na Brândză le-a încredințat pe tōte d-lui coleg I. Kalinderu ca să le presinte Academiei. Urměză natural ca notele să fie publicate în *Anale*.

— Se decide a se publică notele în *Anale*, iar plantele să se trimită spre păstrare Institutului botanic din Capitală.

La 2 Noemvrie viitor, urmând a se ține la Școala de poduri și șosele concurs pentru acordarea din fondul Adamachi a celor opt burse destinate de Academie la elevii acelei școle, se decide ca juriul examinator să fie compus din d-nii C. Mironescu, directorul școlii, și d-l Nestor Urechia, profesor la acea școală, sub președința d-lui A. Saligny.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 1 NOEMVRIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la Casa M. S. Regelui se primesc în dar pentru bibliotecă publicațiunile: *Das Bildnis des Hans von Schönitz und der Maler Melchior Feselen*, de F. Marquard, München 1896 și *Die Zeichnungen Michel Angelos im Museum Teyler zu Haarlem*, de F. Marquard, München 1901.

De la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice, Administrațiunea Casei Bisericii, se primesc două volume manuscrite, unul slavonesc și altul românesc, și două cărți tipărite, cari au fost găsite la fosta mănăstire Apostolache din Prahova și arătate ca putând fi folositoare pentru biblioteca Academiei. Se exprimă dorința ca în locul lor să se dăruască alte cărți de cuprins religios-moral.

— Se decide a se exprima mulțumiri și a se trimite din publicațiunile Academiei acelea potrivite cu dorința exprimată.

D-l *St. C. Hepites* prezintă *Buletinul lunar al observațiunilor meteorologice din România, anul XI—1902, Iulie*.

De la d-l Nerva Hodoș se primesce în dar un *Dosar* compus din 207 file manuscrite și tipărite, cuprinzând o parte din lucrările Comisiunii Centrale de la Focșani din 1859: bugete, proiecte de legi, raporturi ale diferitelor comisii, motiuni și petițiuni adresate Comisiunii Centrale. Aceste hârtii au fost adunate de Stefan Goleșcu, fost președinte al acelei Comisiuni.

Se prezintă raportul d-lui Nerva Hodoș, ajutor de Bibliotecar, asupra însărcinării ce a avut de a lua în primire biblioteca rămasă de la reședintele Episcop Ghenadie al Râmnicului și care, prin îngrijirea și sacrificiile făcute de Guvern, a ajuns în posesiunea Academiei. Această bibliotecă se compune din 2.008 volume și broșuri tipărite, 151 volume manuscrite și 1.384 diferite documente istorice. O parte din ea se află în casele reședintelor Episcop din Capitală și cea mai mare parte în reședința Episcopiei de Râmnic.

D-l *I. Kalinderu* propune a se aduce mulțumirile Academiei atât d-lui Ministru al Instrucțiunii publice pentru bogata colecțiune de cărți și ma-

nuscrite, cât și d-lui Nerva Hodoș pentru zelul cu care și-a îndeplinit această însărcinare.

— Propunerea se primesce.

De la d-l Profesor Dr. A. de Degen de la Budapesta se primesce No. 1 al publicațiunii: *Foi botanice ungare*, care apare în limbile ungară și germană. D-sa exprimă dorința de a se da *Analele* Academiei în schimbul acestei publicațiuni.

Se decide a se da din *Anale: Desbaterile și Memoriile Secțiunii Științifice*, precum și publicațiunile botanice făcute până acum de Academie.

De la Direcțiunea școlii Ioan Costache Agarici se primesce raport despre admiterea unei noue serii de 10 elevi la începutul anului școlar curent. Direcțiunea arată numele acestor elevi în raportul ce înainteză și propune să se aprobe această lucrare a ei.

— Propunerea se aprobă.

D-l I. Kalinderu ține că este necesar să se studieze mai de aproape starea acestei școle, căci ea se află în împrejurări grele. Fondul Agarici are un venit foarte modest pentru cheltuelile școlii și din această cauză școla are un singur conducător, pe d-l Tiulescu, care este singurul profesor și de teorie și de practică. Ba, din primăvara acestui an, d-l Tiulescu a fost însărcinat provisoriu de Ministerul Domeniilor și cu conducerea fermei de la Laza. Academia a dat autorisarea pentru acesta, dar acest provisoriu trebuie să înceteze, căci este cu neputință ca aceeași persoană să conducă în același timp o întreprindere agricolă atât de vastă și de complicată, cum este ferma de la Laza, și școla Agarici, care este o instituțiune mică și delicată și are necesitate de a fi îngrijită foarte de aproape. Este dar necesar să se reguleze situațiunea acestei școle, căci în starea de acum nu poate prospera.

D-l N. Ionescu, ca membru al Comisiunii școlii Agarici, ține că toți cei cari au vizitat școla Academiei au admirat-o și au lăudat-o. D-l Tiulescu voese să rămână la conducerea școlii Agarici; conducerea fermei de la Laza a primit-o provisoriu și cu autorisarea Academiei, dată pentru a face o înlesnire Ministerului Domeniilor.

— Se decide ca cestiunea să fie studiată de Comisiunea specială și de Delegațiune, cari să aducă la timpul potrivit propunerile lor în această privință.

D-l Președinte cetesce următoarea listă a cărților presintate, până la termenul fixat de 31 Octomvrie, la concursul premiilor anuale Năsturel Herescu, Eliade-Rădulescu și Adamachi, ce sunt a se decerne în sesiunea generală din 1903:

1. La premiul Năsturel-Herescu de 4.000 lei:

Boerescu (Locotenent-Colonel N.), Răsboiul Anglo-Boer în Africa de Sud, Roman 1902.

- Bogdan* (Ioan), Documente și Regeste privitoare la relațiile Țării Rumânești cu Brașovul și Ungaria în secolul XV și XVI, București 1902.
- Davila* (Alexandru), Vlaicu Vodă. Dramă în 5 acte, în versuri, București 1902.
- Demitrescu* (G.), Imnul «Regele-Carol», București 1902.
- Dragomirescu* (Mihail), Teoria elementară a poeziei, București 1902.
Elementele literaturii, București 1902.
- Hărjeu* (Colonel C. N.), Istoria armei Geniului, București 1902.
- Ionescu* (G. M.), Istoria Cotrocenilor Lupescilor (Sf. Elefterie) și Grozăvescilor, București 1902.
- Kaminski* (Dr. Alexandru) și Nicolae T. *Ionescu*, Causele mortalității primei copilării în România și mijlocele de a le combate, București 1901.
- Manicatlade* (Al.), Noul curs de Algebră, București 1902 (Presintat și la premiul Asociațiunii Craiovene).
- Niculescu* (Vasile T.), Ieremia *Vlădescu* și I. C. *Popescu*, Hartă geografico-istorică a României cu țările învecinate, București 1902.
- Păcățian* (Teodor V.), Cartea de Aur sau Luptele politice-naționale ale Românilor de sub Coróna ungară, 2 vol., Sibiu 1902.
- Popovici* (Maior Ioan), Organizarea armatei române, Roman 1900—1902.
- Taușan* (Grigore), Filosofia lui Plotin, ed. III, București 1902.

2. La premiul Statului Eliade-Rădulescu de 5.000 lei:

- Adam* (Ioan), Sybaris. Roman, București 1902.
- Cesar* (Grigore), Uă scântee de îndrumare, dedicată Alteței Sale Regale Principelui Carol al României (trei foi), București 1902.
Regele și Coroana Țării, Țara și Prințul ei, — a doua dedicație, București 1902.
- Chitul* (Tit), O fată de Tarabostos. Roman de pe timpul Dacilor, 2 vol., Gherla 1901.
- Demetrius*, Versuri, Buzéu 1901.
- Dragomirescu* (Iuliu), Poemele, București 1903.
- Georgescu* (Neea), Soarele și Curcubeul și Diverse poezii, București 1902.
- Gorun* (Ion), Alb și Negru, București 1902.
- Ionescu* (G. M.), Influența culturii grecești în Muntenia și Moldova cu privire la biserică, școală și societate, 1359—1873, București 1900.
- Negreanu* (Maior C.), Neamul și țările de Hohenzollern, Focșani 1900.
- Silvan* (Gh.), Cuiburi părăsite, București 1902.
- Slavici* (I.), Din Bêtrâni. Narațiuni istorică, București 1902.
- Speranțiu* (Th. D.), Anecdote populare, vol. I, ed. III, București 1903.
- Tutoveanu* (G.), Albastru, București 1902.
- Zamfirescu* (Duiliu), În Răsboiă. Roman, București 1902.

3. La premiul Adamachi de 5.000 lei (divisibil):

- Adam* (Ioan), LĂgănul viselor. Poem dramatic, București 1902.
- Alexandrescu* (D.) și *Irimia Popescu*, Pneumo-enterita infecțioasă a porcului cu geneza ei și mijloacele de combatere în România, București 1902.
- Arghirescu* (Căpitan N. I.), Studiul răsboelor moderne. Cu atlas, București 1902.
- Bărbulescu* (Ilie), Studii privitoare la Limba și Istoria Românilor, București 1902.
- Blaga* (Dr. Iosif), Analise psihologice, Brașov 1902.
- Botez* (Corneliu), Codicele de ședință al Judecătorelui de pace, Botoșani 1902.
- Ihnea* (Dr. Augustin), Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750, Sibiu 1901.
- * Vechile Episcopii romănesci a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului, Blaș 1902.
  - * Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovică, Blaș 1902.
- Candil* (I.) (Ion P. Condiescu), Introducție la organizarea muncii industriale în România, București, f. a.
- Condiescu* (Ion P.), Studiu critic asupra organizării școlilor de arte și meserii, București 1902.
- Constantinescu* (Angel), Regenerarea femeiei prin creștinism, Ploești 1902.
- Djuvara* (T. G.), Th. Șerbănescu, Poesii, București 1902.
- Drăghicescu* (Păun), Descoperirea eterului, a telegrafului și microfonului eteriană fără sirmă, București 1901.
- Dulfu* (P.), Euripide, Ifigenia, București 1903.
- * Legenda Țiganilor, București, f. a.
  - * Folósele învățaturii, București 1902.
- Ianculescu-de Reus* (Eugenia), Voință. Roman, București 1902.
- Iosif* (St. O.), Poezii, București 1902.
- Jean Bart* (Locotenent Eugeniu P. Botez), Jurnal de Bord. Schițe marine și militare, București 1901.
- Lecca* (Haralamb G.), Căini. Piesă în 4 acte, București 1902.
- Manicatide* (Dr. M.), Microbul și seroterapia tusei convulsive, Iași 1902.
- Meitani* (Ștefan), Evoluțiunea dreptului de proprietate la Romani, București 1902.
- Neagoe* (Dr. I.), Capitala noastră. Studii igienice, București 1902.
- Pacu* (M. N.), Manual de învățatura evangelică, Galați 1902.
- Petrovici* (Ioan), Un colț de vieță, București 1902.
- Ranta-Bulicescu* (Vasiliu), Novele, Gherla 1902.
- Rădulescu-Niger* (N.), Din valurile vieței, București 1902.
- Rădulescu-Pogoneanu* (I. A.), Probleme ale culturii romănești, București 1902.
- Rosetti* (Radu D.), Din largul lumii. Note de călătorie, Constanța 1903.
- Speranția* (Th. D.), Minunea vieții și cheia lumii, București 1902.

Șerbescu (Locotenent C.), *Bulgaria și Rumelia de Est. Studiu politic și militar.* — Cu atlas, București 1901.

Taușan (Grigore), *Morala lui Kant și adversarii ei*, ed. II, București 1902.

D-1 Președinte cetesce de asemenea următoarea listă a cărților didactice prezentate la concursul premiului Asociațiunii Craiovene de 1.500 lei, ce este a se decerne în sesiunea generală din 1903:

Albani (Nicolau), *Prăsirea pomilor*, Sibiu 1900.

Alexandru (St. C.), *I-ia Carte a copiilor sași* Abedarul ilustrat, Brașov 1902.

Boerescu (Maior N.), *Harta Carpato-Balcanică*, Roman 1899.

Bușilă (George I.), *Curs de Istoria universală*, p. I—IV, Craiova 1901.

Christodulo (Dr. Vasile S.), *Curs elementar de medicină și farmacie*, București 1902.

Dragomirescu (Mihail) și *Gheorghe Adamescu*, *Curs de limba română: Exerciții de gramatică*, București 1900.

• *Carte sistematică de citire și compuneri.* — «*Patria*», București 1902.

• *Leccióni de gramatică*, București 1900.

• *Carte sistematică de citire și compuneri.* — «*Românismul*», București 1902.

• *Leccióni de sintaxă*, București 1902.

• *Carte sistematică de citire și compuneri.* — «*Umanitatea*», București 1902—1903.

• *Literatură și stil*, București 1902—1903.

Filipescu (Nathalia), *Istoria vechie a popórelor orientale, a Grecilor și a Romanilor*, București 1902.

• *Istoria evului mediú și modern*, București 1902.

Floru (Ion S.), *Istoria popórelor vechi*, ed. V, București 1902.

• *Istoria evului mediú*, ed. II, București 1901.

• *Istoria timpurilor noué*, București 1901.

Găvănescul (I.), *Istoria omenirii, I. Evul antic*, București 1899.

• „ „ „ *II. Evul mediú și evul modern*, București 1902.

• „ „ „ *III. Istoria modernă*, București 1901.

Gheorghiu (C. D.), *Jocul «Oina»*, *Piatra-Némț*, f. a.

Hodoș (E.), *Manual de limba română.* — *Elemente de istoria literaturii*, ed. IV, Caransebeș 1902.

Ionescu (Bogdan G.), *Tratat de Algebră elementară*, București 1900.

Manieatide (Al.), *Noul curs de Algebră*, București 1902. (Presintat și la premiul *Násturel-Herescu*.)

Moga (Vasile S.), *Alcătuirea unei gospodării rurale*, București 1902.

M.-Murgoci (Dr. G.), și *I. Popa-Bureá*, *România și țerile locuite de Români*, București 1902.

Rădulescu-Pogoneanu (I. A.), Gramatica istorică a limbii românești, București 1902—1903.

Ștefănescu (Sabba), Zoologie și Botanică pentru cl. I secundară, ed. IV, București 1901.

- Zoologie și Botanică pentru cl. II secundară, ed. II, București 1901.
- Chimie și Mineralogie pentru cl. III secundară, București 1901.
- Chimie și Mineralogie pentru cl. IV secundară, București 1902.
- Geologie pentru clasa IV secundară, București 1902.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce comunicarea sa despre: *Obiecte antice de aur și argint descoperite în România.*

ȘEDINȚA DE LA 8 NOEMVRIE 1902.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

De la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice, în urma adreselor Seria B No. 4.927 și 5.585 de la 1 și 17 Maiu 1902, s'au primit în dar pentru bibliotecă 16 volume manuscrise și 706 opere tipărite în 859 volume, cari toate au făcut parte din biblioteca Seminarului Central din Capitală.

— Se decide a se exprima mulțumiri Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice.

De la d-l *I. Kalinderu* se primesce următoarea scrisoare:

•Am plăcerea a vă înainta odată cu acesta 40 exemplare din broșura: *Povești despre păstrarea sănătății* de d-l Dr. I. Felix, apărută de curând în Biblioteca populară a Domeniului Coronei, pe cari le ofer din partea acestei Administrațiuni pentru elevele Institutului Ottetelesanu și pentru școlă și locuitorii din Măgurele.

D-l Președinte exprimă d-lui *Kalinderu* viile mulțumiri ale Academiei pentru acest dar.

De la d-l *D. Sturdza* se primesce pentru colecțiunile Academiei: *Charta brațului Sulina* publicată de Comisiunea Europeană a Dunărei în 1902, în 4 fol.

D-l *Dr. V. Babeș* face donațiunea cuprinsă în următoarea scrisoare:

•Am onorea a oferii suma de 150 lei cu scopul să se cumpere din această sumă materialul necesar pentru confecționarea rufăriei fetelor eleve ale Instituțiunii Ottetelesanu, rufăria fiind confecționată de însăși elevele acestei Instituțiuni.

D-l *I. Kalinderu* mulțumescă călduros d-lui Dr. Babeș pentru interesul viu ce poartă elevelor Institutului Otteteleşanu și despre care este o nouă dovadă această donațiune.

De la d-l Dr. N. Leon, profesor la Universitatea din Iași, se primesce, cu cererea de a se publică în *Anale*, scrierea: *Istoria naturală medicală a poporului român*.

— Se recomandă spre examinare Secțiunilor literară și științifică.

De la Direcțiunea Museului Național unghuresc din Budapesta se primesce invitarea la serbarea aniversară de 100 ani de la fondarea aceluși Institut, ce se va face la 26 și 27 Noemvrie a. c.

— Se decide a se trimite scrisore de felicitare cu urări de prosperitate pentru viitor.

De la Universitatea Imperială de la Dorpat în Rusia se primesce invitare la serbarea centenarului ei, care se va face la 12/25 Decemvrie a. c.

— Se decide a se trimite scrisore de felicitare cu urări de prosperitate pentru viitor.

De la d-l *A. Saligny*, președintele Comisiunii instituite la Școla de poduri și șosele pentru alegerea celor opt elevi cărora să se acorde, în anul 1 Noemvrie 1902—31 Octomvrie 1903, burse din fondul Adamachi, se primesc lucrările Comisiunii dimpreună cu raportul d-sale despre rezultatul concursului. Comisiunea propune a se acordă bursele elevilor: I. Nicolaescu-Balș, C. Malcoți, A. P. Alexandrescu, Șt. Bedreag, I. Hălăceanu, I. Trofin, V. Hâlmn, și C. Mihalopol.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

Comisiunea fondului Adamachi arată că au rămas trei burse vacante pentru Facultatea de științe din Iași la începutul anului școlar 1902-3, și propune a se țină concurs pentru acordarea lor de la 1 Decemvrie viitor.

— Se decide a se țină concurs pentru acordarea acestor burse, numindu-se o Comisiune compusă din d-nii N. Culianu și I. Stravolca, profesori la acea Facultate, sub președința d-lui P. Poni.

SEDINȚA DE LA 15 NOEMVRIE 1902.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

D-l *St. C. Hepiles* dăruiesce pentru bibliotecă *Triling(ue) dictiona(rium) latinum, gr(aecum) et gallic(um), opera Federici Morelli, Lyon 1701, in-8°*.

D-l D. C. Ollănescu prezintă volumul *Pastels, poésies roumaines de V. Alexandri, traduites en vers français par Georges Bengesco*, Bruxelles-Paris 1902, și atrage atențiunea Academiei asupra elegantei și exactei traduceri franceze în care colegul nostru d-l Bengescu prezintă cele mai frumoase compuneri ale celui mai mare poet național al Românilor.

Secțiunea literară arată că a decis a se restitui d-lui Andrei Glavina la Belgrad manuscrisul său: *Colecțiune de cuvinte istro-române*, neputând fi folosită de Academie.

— Decisiunea Secțiunii se aprobă.

De la Biblioteca Națională din Rio-Janeiro se primesc două volume: *Relatorio 1900* și *A confederação dos Tamoyos, poema por Domingos J. G. de Magalhães* (Rio de Janeiro, 1856), cerând schimb cu publicațiunile Academiei.

— Se decide a se lua informațiunii asupra publicațiunilor pe cari ar voi să le trimită în schimb.

ȘEDIȚA DE LA 23 NOEMVRIE 1902.

Președinta d-lui I. C. Negruzzi, Vice-Președinte.

De la Ministerul Cultelor, Administrațiunea Casei Bisericii, se primesc pentru bibliotecă șese volume cărți vechi bisericesci românesci și cinci volume manuscrite, cari toate au fost alese din cărțile rămase la fosta mănăstire Socola. Ministerul exprimă dorința să se trimită în schimb bisericii de la Socola alte cărți cu cuprins moral și religios.

— Se decide a se mulțumi și a se satisface cererea.

D-l I. Bianu prezintă șese registre de ale redacției *Foiei Sătesci* din anii 1840 până la 1845 și condicta abonațiilor la *Stéua Dunărei* din 1856. Aceste registre au făcut parte dintr'o mare colecțiune de hârtii rămase de la rēposatul M. Kogălniceanu, cari au fost procurate și dăruite Academiei de d-l D. Sturdza în anii trecuți. Registrele se adaugă acum la acele dăruite de d-l D. Sturdza, spre a se introduce în colecțiunea de manuscrite a Academiei.

De la Secțiunile științifică și literară se primește propunerea de a se publică în *Anale* scrierea d-lui Dr. N. Leon, *Istoria naturală medicală a poporului român*, lucrare pe care d-sa a făcut-o în urma cererii ce i-a adresat Academia în Februarie 1899 de a-i comunica numirile românesci pri-vitoare la zoologie, spre a fi întrebuințate la facerea dicționarului.

—Propunerea Secțiunilor se aprobă, decizându-se ca lucrarea să fie tipărită în *Memoriile Secțiunii științifice*.

D-l Dr. C. Istrati ȋice cā d-l Gr. G. Tocilescu, făcēnd la 1 Noemvrie trecut o comunicare despre *obiectele antice de aur și argint descoperite în Romānia*, a spus cā un mormint antic de lāngā Mangalia a fost profanat, sustrāgēndu-se dintr'insul osemintele și obiectele prețioase; cā d-l Tocilescu n'a mai gāsīt, cānd a mers în cercetare acolo, decāt un singur inel. Vorbind de acēstā sustragere, d-l Tocilescu a pronunțat douē nume. Unul din aceste nume ȋi este indiferent d-luī Dr. Istrati, cel-lalt ȋnsā nu. Acesta din urmā este Eugēne Pittard. D-sa cunōște personal pe d-l Pittard, a scris alātura de d-sa în *Buletinul Societāții științifice*, și prin urmare ȋntrebā pe d-l Tocilescu sā precisese dacā d-l Pittard a sustras acele obiecte și dacā d-l Pittard a fost dat judecāȋii? Cānd numele unuf om de sciințā ca d-l Pittard se amestecā ȋntr'o faptā necorectā, nu trebuie sā se spunā numai lucruri vagi; trebuie ca d-l Tocilescu sā precisese și sā probeze.

D-l Gr. G. Tocilescu ȋice cā, deși asemenea ȋnterpelārī nu sunt obiēnuite în sȋnul Academiei, totuși d-sa rēspunde cā, dacā a amestecat numele d-lui Pittard în comunicarea sa, acēstā a fost făcūtā numai incidental. Poliȋaiul din Mangalia i-a afirmat cā, trecēnd ȋntr'o ȋi ȋmpreună cu d-l Pittard pe lāngā o movilā datā în exploatare unuī antreprenor de petriș, acesta i-a spus: «De sigur în acea movilā trebuie sā se afle un cavou antic». De acēstā ȋnsciințare administraȋiunea localā n'a profitat spre a se luā māsuri de pazā. Poliȋaiul m'a ȋncredințat cā dupā cererea d-luī Pittard a sāpat douē movile; nu sciū dacā Ministerul a autorisat asemenea sāpāturi, cāci dupā regulamentul sāpăturilor Direcȋiunea Museului trebuie sā fie ȋnsciințatā sprogā și numī delegatul sēu ca sā asiste la sāpāturi. D-l Tocilescu n'a gāsīt în cavoul movilei de piētrā nici un osemint, probā cā el a fost explorat pe ȋndelete și cu ȋre-care pricepere. Nu pot ȋn nici ȋntr'un cas acusā pe d-l Pittard, și mē surprinde ȋntrebarea d-luī Istrati. Cum ași fi putut bānuī mācar onorabilitatea aceluī ȋnvēțat? Cel ce a sustras aceste oseminte n'a fost un profan, ci un cunoscētor, cāci s'au ridicat lucrurile ȋntregi. Acēstā a afirmat d-l Tocilescu; n'a afirmat cā sustragerea s'a făcūt de d-l Pittard. A mai spus cā d-l Pittard n'a avut autorisarea sā sape movile și morminte și sā-și procure cranii din aceste morminte; d-sa a avut autorisarea numai de a face studii antropometrice, adecā de a māsurā cranii de ȋmenī vii. De alt-fel d-sa a deferit cazul parchetului și Ministeruluī Cultelor.

D-l Sp. Haret: Țiū sa declar cā d-l Pittard este un ȋnvēțat de prima ordine. D-sale nu i s'a ȋnterȋis sā sape morminte și nu sciū cum l-ași ȋnvinovāȋi cū ca Ministru pentru acēstā. Ca om de sciințā, a făcūt servicii și e bine sā se desgrȋpe tumulurile, sā se studieze, cāci prin acēstā se face mai multā luminā. Nu este bine sā se ȋmpedice ȋmenii de sciințā de a lucrā pe terenu-rile pe cari sunt familiārī.

D-l *Gr. G. Tocilescu*: S'au întreprins săpături, s'au stricat movile, s'au ridicat oseminte din tumuluri, iar direcțiunea Museului nu știe nimic. Statul are interes ca Muzeul să știe ce s'a găsit. Legea reclamă acest lucru. Așa e și în Austria și pretutindenți aiurea.

D-l Vice-Președinte *I. C. Negruzzi* ține că, de ôre-ce faptele nu privesc Academia decât din punctul de vedere științific, declară incidentul închis.

ȘEDINȚA DE LA 20 NOEMVRIE 1902.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

De la Ministerul Afacerilor străine se primesc o fotografie reprezentând sosirea M. S. Regelui României la Ruscuc la 29 Octomvrie 1902.

D-l *I. C. Negruzzi* amintesc că d-l Secretar general D. Sturdza, care lipsește de la ședința astăzi, a suferit o durerôsă lovitură prin încetarea din viață a sócrei d-sale, d-na Maria I. Cantacuzino. D-l Negruzzi propune a se exprima d-lui Sturdza condoleanțele Academiei în această tristă împrejurare.

— Academia primesc în unanimitate propunerea d-lui Negruzzi.

D-l *St. C. Hepites* cere voe Academiei ca să facă o mică rectificare la una din lucrările sale. D-sa ține : La pag. 529—sau 79 din Extras — din lucrarea mea: *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele secolului al XIX-lea*, publicată în tomul XXIV din *Memoriile Secțiunii științifice*, vorbind despre observațiunile asupra trecerii lui Venus pe discul solar, făcute la Iași de către regretatul V. Oppolzer și D. Weiss, am arătat că ei erau însoțiți de locotenentul G. von Steeb, iar nu Staeb. În notă am adăugat cuvintele: astăzi Locotenent Mareșal, Directorul Institutului geografic al armatei din Viena. Acî este o confusiune de nume pentru indicarea căreia sunt recunoscător d-lui Dr. Robert Schram, șef în k. k. Gradmessungsbureau din Viena, și pe care țin a o rectifica. D-l Schram a asistat pe astronomul nostru Căpităneanu la determinarea diferenței de longitudine între Iași și Cernăuți. Locotenentul Gustav von Steeb, care a însoțit în 1870 pe numiții astronomi la Iași, a murit foarte tînăr, în 1876. Nu decî dînsul eră Directorul Institutului geografic militar din Viena în momentul când scriam lucrarea mea, ci fratele său d-l Christian von Steeb, care a fost mai mulți ani Director al acestui

Institut, dar care n'a luat parte la lucrările de la Iași ale lui V. Opolzer și D. Weiss.

D-l I. Bianu dăce: S'a împărțit fișele acestora membrilor Academiei o broșură intitulată: *Von dem Dracole Wayda, dem grossen Tyrannen. Gedruckt zu Augspurg, durch Mattheum Francken.* Este reproducerea în facsimile a unei vechi broșuri germane descoperite de d-l Profesor Em. Grigorovița în Biblioteca Regală din Berlin, de unde d-l A. Beldiman, ministru plenipotențiar al țării în acea capitală, a procurat Academiei clișeurile de facsimilare cu cari s'au reprodus acum câte-va exemplare.

În această broșură sunt în realitate legate împreună două edițiuni ale aceleiași scrieri.

Întâia are titlul arătat, fără anul tipăririi și în mijlocul titlului este un portret de turc cu turban pe cap; este de 13 pagine și are pe dosul titlului, la începutul textului, următorul al doilea titlu: *Nach Christi unsers Herren geburt M. CCCC. Lvi Jar, hat der Dracole Wayda vil erschroeckenlicher vnd wunderbarlicher ding gethan, als hernach geschriben steht.* Este o edițiune până acum necunoscută a vestitei broșuri germane despre crușimile lui Vlad Țepeș, care a avut mai multe edițiuni tipărite în secolii XV și XVI și a făcut Voevodului român o celebritate europeană pentru crușimile lui.

A doua are la începutul textului titlul următor: *Nach Cristus geburt M. CCCC. Lvi hat der Dracole vil erschroeckenliche wunderliche vnd graüsamlliche ding gethoen;* este de 9 pagine și la sfârșit are arătarea: *Getruckt ru Strassburg Anno domini M. ccccc.* Acesta pare a fi cea pomenită de d-l Bogdan la No. 5 în scrierea sa *Vlad Țepeș* (București 1896), pag. 87, unde sunt înșirate cele șese edițiuni tipărite cunoscute până acum și una manuscrisă găsită de d-l N. Ionescu la St. Gall.

D-l P. Poni, ca președinte al Comisiunii instituite la Universitatea din Iași pentru acordarea din fondul Adamachi a trei burse la studenți de ai facultății de științe de acolo, prezintă lucrările Comisiunii împreună cu raportul d-sale despre rezultatul concursului. Comisiunea propune ca bursele să se acorde studenților Ioan Popovici, Ioan Manoiilescu și Gheorghe Anastase.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

ȘEDIȚA PUBLICĂ DE LA 6 DECEMBRIE 1902

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

D-l *Dr. C. I. Istrati* prezintă comunicarea sa făcută la Academia de științe din Paris: *Sur quelques produits d'oxydation de l'aniline par l'oxygène de l'air.*

De la Direcțiunea Școlii de poduri și șosele se primesce înștiințarea că elevul *C. Malcoci*, căruia se acordase de Academie o bursă din fondul Adamachi, a fost primit în internatul școlii ca bursier al Statului și că astfel o bursă din Fondul Adamachi a rămas vacantă. Pentru ocuparea ei, Direcțiunea propune pe elevul *Ioan N. Roșanu*, care a fost trecut întâiu pe tabloul întocmit de Comisiunea instituită de Academie la 1 Noembrie trecut.

—Propunerea se aprobă.

D-l *Gr. Ștefănescu* cetește comunicarea sa: *Darea de sēmă despre a VIII-a sesiune a Congresului internațional de Geologie ținut la Paris.*

D-l *Dr. V. Babeș* cetește: *Despre lucrările științifice ale Doctorului N. Kalinderu.*

ȘEDIȚA DE LA 20 DECEMBRIE 1902.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

De la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice și de la al Afacerilor străine se primesc înștiințarea că Congresul internațional de științe istorice, care trebuia să se întrunească la Roma în Aprilie 1902, a fost amânat și se va ține în zilele 2-9 Aprilie 1903 sub înaltul patronaj al M. S. Regelui Italiei. Guvernul Regal al Italiei invită autoritățile române și societățile istorice să trimită delegați cât mai numeroși la acel congres.

— Se va pune la ordinea zilei într'o viitoare ședință.

De la d-l *I. Kalinderu* se primesc donațiunea cuprinsă în următoarea scrisoare:

•Dorind a face și în acest an o plăcere elevelor Institutului «Otteteleșanu», am onore a vă înainta odată cu acesta șese sute lei, cu rugare a-i pune la dispozițiunea Direcțiunii Institutului, spre a cumpăra la fie-care copilă câte un mic dar, după cum va crede de cuviință.

•În speranță că această dovadă de interes va fi pentru eleve un nou indemn la bună purtare și la învățatură fără preget, spre a pute corespunde mai târziu, întru toate, menirii Institutului, vă rog, Domnule Președinte, a primi încredințarea respectului meu.»

D-l Președinte exprimă d-lui Kalinderu mulțumirile căldurose ale Academiei pentru generositatea și părintească îngrijire ce neincetat arată elevelor Institutului Otteteleșanu creat și organizat de d-sa.

De la d-l Teodor C. Aslan, Directorul serviciului stenografic al Senatului, se primesc în dar următoarele două documente istorice:

- 1) Chrisov de la Radu Mihnea Voevod, pe pergament, din 20 Fevruarie 1614;
- 2) Chrisov de la Mateiș Vodă Basarab din 15 Aprilie 1640.

D-l I. Bianu prezintă, din partea d-lui membru corespondent D. Onciul, ultima scriere a acestuia: *Românii în Dacia Traiană până la întemeierea Principatelor (Chestiunea română)*, București 1902. Această scriere este mică, numai de 40 pagini, și este retipărirea unui articol din *Enciclopedia română*, care se publică la Sibiiu. Ea este însemnată prin aceea că într'însa d-l Onciul concentrează, cu competența-i cunoscută, pe de o parte întreg istoricul acestei mari chestiuni istorice a originii nămului românesc, și pe de altă parte expune starea de astăzi a chestiunii după studiile, cercetările, criticile și polemicile, cari duc de mai mult de un secol și cari din domeniul științei au trecut adese-orî pe domeniul problemelor vieții actuale a Românilor. D-l Onciul este dintre Români cel mai stăruitor cercetător al marelui problem istoric, iar mica sa scriere apărută acum cuprinde esența rezultatelor obținute prin îndelungatele sale studii. Din această cauză d-l Bianu atrage asupra ei deosebita atențiune a Academiei.

D-l St. C. Hepites prezintă *Buletinul lunar al observațiunilor meteorologice din România, anul XI—1902, No 9, Septembrie*, București 1902.

ȘEDIȚA PUBLICĂ DE LA 10 IANUARIE 1903.

Președința d-lui P. S. Aurelian.

D-l Secretar general D. Sturdza aduce aminte că în timpul sărbătorilor Crăciunului a încetat din viață d-l Dr. Alexandru N. Vitzu, membru corespondent la Secțiunea științifică, ales la 7 Aprilie 1897. După studii frumoase de fiziologie făcute la Paris, răposatul nostru coleg a introdus cercetările de fiziologie experimentală la Facultatea de științe din București și, prin mai multe lucrări eșite din laboratorul său, își câștigase un nume bine cunoscut în știință. Numeroși membri ai Academiei au luat parte la trista ceremonie a înmormântării.

D-l Secretar general arată că de la d-na Ana V. A. Urechîă s'a primit o scrisóre în cuprinderea următoare :

«Dorința defunctului meu soț V. A. Urechîă a fost ca tóte manuscrisele referindu-se la istorie să se deă Academiei și în buna grijă a amicului sêu d-l Bianu.»

«Vê rog, d-le Președinte, a binevoi să ordonați să se ridice aceste manuscrise.»

În ziua de 6 Ianuarie, d-na Urechîă a remis Bibliotecarului nostru manuscrisurile, cari au fost aduse în localul Academiei, unde li s'a făcut un inventariu sumar.

— Se decide a se exprimă d-nei Urechîă mulțumirile Academiei.

De la D-l Dr. Ioan Mihályi, membru corespondent, se primesce următórea scrisóre :

«Îmi servește spre deosebită plăcere de a fi în stare să dăruiesc onoratei Academii documentul original aci alăturat provenitor din anul 1384.

«Acest document este cel mai de preț din colecțiunea mea, pergamentul și scrisórea sunt bine conservate, fragmentul de sigiliu dovedește autenticitatea lui; l-am publicat în *Diplome Maramureșene* sub No. 29, 36 și 50. Cuget că va fi de interes și înaintea onoratei Academii, pentru că conține unul dintre documentele cele mai vechi despre Moldova organizată ca Stat.»

— Se decide a se exprimă mulțumiri d-lui Dr. I. Mihályi.

D-l D. C. Ollănescu prezintă pentru bibliotecă publicațiunea : *Sociale Verwaltung in Oesterreich am Ende des 19 Jahrhunderts*, Viena-Leipzig 1900, făcută de un comitet special pentru Expozițiunea de la Paris din 1900, în 2 volume, întâiul cuprinđend economia socială, și al doilea igiena și asistența publică.

De la d-l Giovanni Briosi, profesor la Universitatea din Pavia, se primesce publicațiunea : *Atti dell'Istituto botanico dell'Università di Pavia*, seria II, vol. VII, Milan 1902. În scrisórea care însoțesce acest volum, profesorul Briosi ȳice : «Serbările cordiale, pe cari Româniî le-au făcut studenților noștri și pe cari în tóte ocașiunile le fac Italienilor, produc în noi un simțimint adânc de simpatie și de recunoscința, ca expresiuni afectuóse ale unor scumpi frați. Și eă ca Italian, neputând face alt-cevă mai bun, imi permit a trimite drept omagiú Academiei Române al VII-lea volum din Actele Institutului botanic și ale Laboratoriului criptogamic pe care-l conduc. Acum câțîi-vă ani, împins de aceleași simțiminte, am trimis un alt volum.

— Se decide a se exprimă d-lui Profesor Briosi mulțumirile Academiei pentru simțimintele călduróse ce arată față de țêră și de nêmul nostru.

De la d-l Emmanuel de Martonne, profesor de geografie la Universitatea din Rennes, se primesce scrierea sa : *La Valachie, Essai de monographie géographique*, Paris 1902.

D-l *D. Sturdza* amintesc că tinărul învățat frances, care ne trimite astăzi această frumoasă carte despre țera noastră, este cunoscut de mult la noi, căci mai mulți ani de-a rândul a făcut explorațiuni mai ales în munți. Scrierea sa este frumos ilustrată și din toate punctele de vedere merită să atragă atențiunea noastră.

D-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, cetesce o comunicare despre: *Cel mai vechi cunoscut document de la Alexandru cel-Bun.*

D-l *D. Sturdza* țice: Cu ocasiunea unei nenorociri întâmplată în familia mea, Domniile-văstre ați binevoit a-mi exprima simțiminte frățesci de condoleanțe, cari m'au mișcat adânc. Datoriile serviciului m'au împedecat de a veni de atunci până acum la Academie și de aceea numai astăzi vă pot exprima mulțumirile mele pentru atențiunea colegială și binevoitoare ce mi-ați arătat. Eu cred că acea manifestare a simțimintelor Domniilor-văstre nu a fost făcută numai din buna voință pentru persoana mea, ci și din considerațiune către nobila femeie pe care a perdut-o atunci societatea românească. D-na Maria Cantacuzino era într'adevăr podobă a societății noastre, înzestrată cu o cultură adâncă, și cu un suflet nobil în totă puterea cuvintului. Ea a rămas tot-deauna tinără, urmărind cu interes vecinic viu toate dificultățile prin cari trecea țera și toate progresele făcute, precum și toate evenimentele și progresele făcute de spiritul omenesc din lumea întregă. Ea a dat o parte însemnată din timpul, din liniștea și din mijlocele ei la opere de binefacere, spre a mângâia pe cei lipsiți și amăriți. Aceste străduințe le-a încoronat prin dispozițiunea scrisă cu chiar mâna ei cu trei zile înainte de mörte și prin care lasă Societății de binefacere «Elisabeta» un fond de 300.000 lei. Familia noastră întregă a fost adânc mișcată de manifestarea Academiei, cea mai înaltă Instituțiune culturală a țerii, și eu în numele tuturor vă exprim din nou deplina noastră recunoștință.

D-l *D. C. Ollănescu* cetesce: *Jubileul Teatrului.*

D-l *St. C. Hepites* cetesce: *Din publicațiunile Institutului Meteorologic.*

Manuscriptele V. A. Urechii, dăruite de d-na Ana V. A. Urechii.

1 carton: Documente originale vechi.

1   Documente din secolul XVIII.

1   Documente 1600 - Martie.

1 volum manuscris: «Anul 1832. Socotelile Visteriei Valahiei..... pe anul cu lét 1832. No. 6.»

- 1 volum manuscris: «Condică cu firmanuri.»
 18 cartone cuprindend. regeste din documentele de la Ministerul Domeniilor.
- 1 pachet cuprindend: regeste de documente, 1502—1595; documente originale și copii, etc.
- 1 pachet cuprindend diverse acte, copii și regeste.
- 1 dosar intitulat: «Chrisóvele mănăstirii Berislăvesci.»
- 1 » » «Registru de cuprinderea tuturor documentelor moșiilor mănăstirii Glavaciogului.»
- 1 carton: Diverse acte și note istorice.
- 1 » Documente de regulat.
- 1 » Diverse documente de regulat.
- 1 volum manuscris: «Comentariile literare asupra cronicei lui Ureche.» Cursuri făcute (de V. A. Urechîă) la Universitatea din Iași în anii 1863—65.
- 1 volum: «No. 33.848. Instrucții pentru școlile ținutale. 1832.» Manuscris original.
- 1 volum: «No. 33.850. Regulament al școlilor publice din Principatul Moldovei. Iași 1835.» Manuscris cu litere latine.
- 1 carton: Istoria Romanilor, tom. VI.
- 1 pachet: Manuscrisul de la volumul VI.—«V. A. Urechîă și Academia.»
- 1 » Din istoria domniei lui I. Caragea, 1812—1818 (Publicat în *Analele Academiei Române*).
- 1 carton: Restul volumului X. Caragea. Finanțele.
- 1 » Anexe la Biserica, vol. IV. Suțu. 1818—1821.
- 1 » Anexe la domnia lui Al. Suțu. 1818—1821, după vol. XII.
- 1 pachet: Tom. XI. Documente neregulate de consultat la corecturile tomului XI. 1801—1806. Anexe, mai ales pentru Moldova.
- 1 carton: Tom. XIII. Guvernul ocârmuirii și Caimăcâmnia lui Gr. Ghica. 1821—1822 Iulie 9.
- 1 carton Tom. XIII. Anexele de publicat.
- 1 » Manuscrisul, tom. X.
- 1 » Anexe la volumul X.
- 1 » Tom. X. B. Anexe. Deja unele culese în șpalturi.
- 1 » Tom. X. Justiția sub Caragea.
- 1 » Gr. Ghica, 1822—1828. Justiție.
- 1 » Gr. D. Ghica, 1822—1828. Anexe la cap. Edilitatea.
- 1 » Finanțe, Gr. D. Ghica, 1822—1828.
- 1 » Școla - cultura publică sub Gr. D. Ghica, 1822—1828.
- 1 » Administrația sub Gr. D. Ghica, 1822—1828.
- 1 » Gr. D. Ghica, 1822—1828. Anexe la cap. Biserica.
- 1 » Edilitate, ôste, mili, boerii, scutiri, privilegiuri, 1822—1828.
- 1 » 1822—1828, Târguri, bălciuri, monete.

- 1 carton: Note și documente din secolul XVIII.
- 1 » Moghilescii, documente.
- 1 volum: Documente și fragmente. Manuscrise și din cărți.
- 7 » Analele culturii române. Tom. I.—VII.
- 1 pachet: Acte originale cari au servit la istoria școlilor. Tom. I și IV.
- 1 carton: Anexe la Istoria școlilor. Tom. I. 1828—1834. («Cursul meu din 1899 Noemvrie.»)
- 1 pachet: Anexele la tom. II din Istoria culturii naționale. Anii 1845—46.
- 1 pachet: (Istoria școlilor, III). 1856—1859 inclusiv.
- 1 » » » » 1860.
- 1 » » » » 1860—1864 și addenda.
- 1 » Documente, acte originale de la tom. IV. Anexe la Istoria culturii, 1840—1864.
- 1 pachet: Istoria culturii naționale, tom. IV, Anul 1850.
- 1 » » » » Anii 1841—52.
- 1 » » » » » 1852—55.
- 1 carton relativ la școli.
- 1 » După Gr. D. Ghica. 1828—1830.
- 1 » Istoria Românilor, 1828—1834. Ocupațiunea rusescă. Biserica, școala, justiția.
- 1 pachet: Istoria Românilor.
- 1 » Lecțiunile despre Mircea-cel-Mare. Note, citațiuni.
- 1 » Moldova, 1803, 1806—1834. Istoria Românilor.
- 1 » Anul 1848.
- 1 volum: Istoria patriei. Manual pentru școle primare, redactat de V. A. Urechia.
- 1 carton: Originale cari au servit la Istoria școlilor (Anexe la tom. IV).
- 1 » Haga, conferințele.
- 1 » Răspunsurile primite la cestionarul pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice.
- 1 dosar cu acte originale din anul 1805, de 24 foi. Tom. VIII. Anexă. Școle. 1805.
- 1 pachet cuprinzând manuscriptul intitulat: «Sila dreptate n'are, sau frumusețile administrațiunii mercenare.»
- 1 pachet cuprinzând manuscriptul: «Vięta unor bărbați iluștri, scrisă de Corneliu Nepos, și alte manuscripte.
- 2 pachete cuprinzând manuscriptul «Codreanu, fragmente.»
- 1 » » » » «Codreanu, Petițiile Camerei.»
- 1 » » » » «Codreanu, anul 1869.»
- 1 » » » » «Petițiunea prezentată Onor. Primăriei a Bucureștilor. 31 August 1879.»
- 1 sul cuprinzând o chartă, un dosar, calcuri de inscripțiuni, și diferite acte.
- 1 pachet: Documente.... Hurmuzaki, Supplement I. Vol. II.

- 2 pachete cuprinzând reproducțiunea fotografică a chrisovului lui Constantin Vvod. Mold., din Iași 7197 (1689).
- 1 pachet cuprinzând reproducțiunea fotografică în mai multe exemplare a chrisovului lui Miron Moghilă Bârnovschi Vvod. Mold., din 1626 Septembrie 20, pentru organizarea mănăstirilor.
- 1 pachet cuprinzând planșa Mormintul lui Pasvan-oglu.
- 1 » » » Escursiune archeologică la m-rea Putna, Bucovina.
- 1 » » » Tabela No. II din publicațiunea pentru stelele României.
- 1 pachet cu o chartă italiană din anul 1453.
- 1 » cu charta «Carte d'Hongrie..... 1744.»
- 1 » » «Totius Danubii..... Norinbergae, 1766.»
- 1 » » «Imperium turcicum.....»
- 1 » » «Ukrania.....»
- 1 » » «Danubii fluminis pars infima.....»
- 1 » » «Descriptione delli Principati de la Moldavia e Valachia.»
- 599 bucăți diferite clișeuri.

Cel mai vechi cunoscut document de la Alexandru-cel-Bun.

Documentul ce am onore a prezintă onor. Academii române are o mare importanță.

Mai întâiu câte-vă cuvinte asupra provenienței sale.

Documentul aparține d-nei Aglaia Stroescu, soția defunctului I. Stroescu, fost președinte la Trib. Roman, proprietară a moșiei Gherghelul din județul Vaslui, și ne-a fost comunicat de d-sa în luna Maiu anul 1899, binevoind a ne permite să-l fotografiăm.

Îdiceam că documentul este de o mare importanță.

În adevăr, admițând data de 6909, adecă 1400 Februarie 11, pe care o vom discuta mai în urmă, acesta este cel mai vechi document cunoscut până astăzi de la Alexandru-cel-Bun: el e din primele luni, dacă nu din primele zile ale domniei sale. El servă spre a fixă data când a început să domnescă marele organizator al Moldovei, punând capăt unei discuțiuni care durează de aproape 300 de ani între istoricii

noștri. După letopisețul cel moldovenesc, Alexandru Vodă a început să domnească în anul 6907, adică 1399, după cel latinesc la 6921, adică 1413, cronicarul Ureche amintesc aceste două date, dar nu se pronunță între ele; Simion dascălul din potrivă spune că letopisețul latinesc greșesc, fiind-că la m-rea Bârnovschi se află un uric de la Alexandru Vodă din velétul 6909 (1401). Probabil pe baza observațiunii lui Simion dascălul, d-l Al. Xenopol pune începutul domniei lui Alexandru Vodă în anul 1401.

Documentul present, dimpreună cu alt document de la Academia Română din anul 1400 (6908) Iunie în 29, probéză că Alexandru Vodă domniă încă din anul 1400, și prin urmare letopisețul moldovenesc aveă dreptate față cu cel latinesc, care va fi luat pe « drept » cu care se asemănă și va fi cetit *сух* (6920) drept *сух* (6908).

O altă importanță pe care o presintă documentul acesta este că nu numai că dă formula definitivă a cancelariei moldovenesci, care va dură o jumătate de milenie, dar în același timp conține întâia listă completă de boeri ai divanului și e de notat că în această listă de boeri, la mulți se arată titlurile, ceea ce nu se vede în puținele documente moldovenesci cunoscute, cari sunt anterioare anului 1400; găsim doi vornici, trei comandanti de cetăți (părcălabii de Hârlău, Iotin și Molnița), un vistier și un stolnic. Nu avem într-aga erarchie a mării boerimi moldovenesci, dar avem o bună parte dintr'insa. Și poate acest document ne probéză că Ureche vornicul se înșelă când atribue lui Alexandru Vodă organizarea boerimii dicend: «Tocmit-au și boeriile mari în sfat, de chiverniséla țerii și a pământului Moldovei», căci e puțin probabil ca Alexandru Vodă să fi putut urzi în grabă și în cele dintâi zile ale domniei sale un atât de temeinic și înțelept așezământ cu boerimea Moldovei. Că va fi îmbunătățit așezământul ce se află înainte de dînsul, se poate prea bine, însă ca el să fi făcut așezământul cum a fost mai pe urmă, lucrul e de necređut și documentul din 11 Fevruarie 1400 aprópe dă o dovadă desăvârșită, fiind de la începutul domniei sale.

Documentul mai presintă și importanța că găsim în el întâia pomenire a numelui Vaslui și dacă nu ne înșelăm tot întâia pomenire a unui nume de familie în *escul*: *Stan Preușescul*; în afară de aceea găsim într'însul cuvinte românesce din vécul al XIV-lea, cari vor sluji pentru dicționarul istoric al limbii române, ca: *movila găunosă* (мовила гѧоносѧ) și *ruplură* (руплѧра), răpi (рѧпи).

În sfârșit acest document dobórá legenda numelui satului Șurinesci (vecin cu Ghergheleu) care, după cum ne-a spus d-l Gh. Racoviță, pro-

prietarul său, se dice că s'ar fi numit Șurinesci, fiind-că acolo ar fi fost șurile logofetului Racoviță, care stăpâniă acea moșie în vécul al XVII-lea; noi găsim Șurinesci menționați dejă în acest document.

Acum ne rămâne să examinăm punctul dacă în adevér documentul e din 1400 Fevruarie în 11. Ce e drept, că din data anilor ađi nu se mai póte ceti bine decăt 8, adecă unimile, restul a fost șters probabil de sfóra de mătase ce legă pecetea; totuși uitându-ne bine pe document, am putut năzări și 6900 (miile și sutimile). Spre a avé însă siguranță, am făcut apel la vederea a două persóne, dintre carí una cunosceă paleografia, iar alta nu o cunosceă. D-l Grigore Tocilescu, care se află din întâmplare în Iași când ni s'a comunicat documentul, a cetit ca și noi 6908, iar d-l V. Buțureanu, profesor la Facultatea de sciințe din Iași, care a fotografiat documentul, rugat de noi să reproducă ceea ce năzăresce pe document, a scris, fără să fie un paleograf, *шш*, adecă 6908.

De altmintrelea cred că ori-ce îndoiăla trebuie să dispară, de óre-ce cifra unimilor fiind sigură și visibilă, discuțiunea nu póte fi decăt între anii 1400 (6908) și 1410 (6918), data 1410 însă nu póte fi admisă, din causă că boerii și casa domnescă se potrivesc cu cei din 1400, iar nu cei din 1410. Afară de acésta în cifrarea chirilică între 11 și 20 unimile preced decimile în scris ca și în graiú, în document se vede însă bine că după *ш* (8) n'a mai fost scris nimic.

Documentul e dar cu absolută siguranță din 1400 Fevruarie în 11.

ȘEDIȚA DE LA 17 IANUARIE 1903.

Președinta d-luí *P. S. Aurelian*.

D-l *I. Bianu* dice: Am onóre a presintă 11 scrisori originale scrise de C. Negri Dómnei Alexandrina Ion Ghica în anii 1856—1860. Dómna Ghica dăruesce Academiei aceste scrisori în amintirea legăturilor sufletesci atât de strinse dintre neuitatul d-sale soț, marele patriot Ion Ghica, și Academia Română, căreia dñsul i-a dat avintul de desvoltare, din care merge crescând de un pătrar de secol. Scrisorile acestea ale lui Negri sunt natural pătrunse de aceeași nobleță și suavitate de suflet, care eră caracteristica întregi lui personalități.

D-l Președinte exprimă mulțumirile Academiei Dómnei Ghica pentru grațioșa d-sale aducere aminte.

De la d-l Dr. I. Simionescu, fost bursier al fondului Adamachi, se primesc manuscriptul intitulat: *Contribuțiuni la Geologia Moldovei între Prut și Siret*, spre a se tipări în publicațiunile fondului Adamachi, în care a apărut partea I a lucrării.

— Se recomandă Secțiunii științifice.

ȘEDINȚA DE LA 24 IANUARIE 1903

Președintele d-lui P. S. Aurelian.

De la d-l I. Kalinderu se primesc darul arătat în următoarea scrisoare:

«Am onoare a vă înainta odată cu acesta 90 exemplare din broșura: «*Biserica, obiectele sfinte din ea și vestimintele bisericesci*», de Diacon I. V. Raiculescu, apărută de curând în Biblioteca populară a Administrației Domeniului Coronei, pe cari le ofer cu plăcere pentru elevele Institutului Otteleșanu și pentru biblioteca institutului și a școlii din Măgurele.»

D-l Președinte exprimă d-lui Kalinderu în numele Academiei mulțumirile cele mai călduroase pentru această nouă dovadă de dragoste ce arată Institutului Otteleșanu.

De la Înalta Prea Sfinția Sa Parthenie, Mitropolitul Moldovei, se primesc darul arătat în următoarea scrisoare:

«Cu ocaziunea voiajiului meu în Orient am cumpărat, de la chiar supraveghetorii piramidei celei mari și ai Sfinxului de lângă Cair, aceste douăzeci și șase bucăți de monete vechi, de argint și bronz, precum și trei bucăți mici de bronz, reprezentând vre-o mumie sau vre-un zeu egiptean.

«Pentru ca și aceste obiecte antice să pōtă servi științei în genere, le ofer Academiei spre descifrare și folosință.»

— Se decide a se exprima viile mulțumiri ale Academiei pentru atențiunea binevoitoare a Înalțului Prelat; iar obiectele dăruite, 26 monete vechi grece și romane și trei statuete egiptene de bronz, se decide să fie trimise Museului de antichități, Academia posedând colecțiuni de asemenea natură.

D-l Sp. Haret dăruiesc pentru colecțiunile Academiei o scrisoare a d-lui Dimitrie A. Sturdza, probabil către Gheorghe Bariț, cu data: «Monahiu» (München), 26 14 Noemvrie 1850 și o «Înștiințare literariă», pe care i-o trimite spre a o publica în *Foiea pentru minte*, etc., unde a și apărut în Ianuarie 1851 (pag. 5). Prin această înștiințare d-l Sturdza instituă un premiu de 50 galbeni asupra unei scrieri despre limba română, rămânând ca scrierea

premiată să o tipărească tot d-sa cu propria-i cheltuélă și să o împartă apoi gratis tuturor școlilor din țările românesce.

D-l Președinte exprimă d-lui Haret mulțumirile Academiei pentru prețiosul dar.

De la d-l Al. Pătărlăgeanu, avocat la Tecuci, se primesce în dar un chrisov original de la Ștefan-cel-Mare cu data 12 Ianuarie 1495 (7003).

— Se decide a se exprimă mulțumiri donatorului.

D-l I. Bianu prezintă în dar din partea d-lui Nerva Hodoș, ajutor de Bibliotecar al Academiei, o prețioasă colecțiune de 163 scrisori dintre anii 1850—1853: 5 de la A. T. Laurian către S. Barnuț (1850), 8 de la G. Bariț către Ioan Maiorescu (1851—1852), 150 de la diferiți fruntași Români de peste Carpați către A. Papiu Ilarian.

— Se decide a se exprimă d-lui N. Hodoș mulțumirile Academiei.

SEDINȚA DE LA 31 IANUARIE 1903

Președința d-lui P. S. Aurelian.

De la Ministerul Casei Regale a Italiei se primesce scrisore de mulțumire pentru publicațiunile trimise M. S. Regelui ca membru onorar al Academiei.

D-l D. C. Ollănescu prezintă în dar publicațiunea *Einrichtung und Wirkung der deutschen Arbeiterversicherung*, memoriu întocmit cu ocaziunea Expozițiunii de la Paris din 1900 de Dr. L. Lass și Fr. Zahn, Berlin 1900.

D-l Președinte P. S. Aurelian ȳice că, după scirile ce avem, astăđi se serbăză în Paris la Sorbona centenarul nascerii lui Edgar Quinet. Marele istoric și scriitor frances a fost un călduros amic al Românilor și a dat un sprijin puternic prin scirile sale ridicării țării năstre. De aceea ieri Corpurile legiuitoře au exprimat recunoștința țării către memoria ilustrului bărbat prin telegrame adresate Președintelui serbării. Academia nu pöte să nu spue și ea cuvintul seű, asociindu-se la manifestarea Parlamentului. D-l coleg N. Ionescu binevoesce a face astăđi o cuvintare asupra scirilor lui Quinet privitoare la Români, iar d-l I. Bianu va reaminti câte-vă documente, în cari se văd începuturile relațiunilor lui Quinet cu Români de la Paris și influența puternică pe care cuvintul și scirile lui au avut-o asupra lor. D-l Președinte propune ca să se trimită în numele Academiei președintelui serbării centenarului la Paris o telegramă, în care să se spună

că Academia se asociază la serbarea comemorațiunii lui Edgar Quinet, căruia îi este asigurată pentru tot-deauna recunoștința Românilor fiind-că dînsul a apărut cu căldură drepturile imprescriptibile ale nămului nostru în zilele luptelor grele pentru regenerarea națională.

— Propunerea d-lui Președinte se aprobă cu unanimitate.

D-l *N. Ionescu* dice: Am cunoscut pe Edgar Quinet la Bruxelles în 1856, când m'am dus cu însărcinarea să fac să reapară acolo *L'Etoile du Danube*. El se găsea atunci în exil după plebiscitul din 2 Decembrie 1852, adevărat după restaurarea napoleoniană. Suflet înflăcărat pentru ideile republicane și pentru libertatea absolută, Quinet nu s'a putut împăca cu regimul din nou creat în Franța. Îndelungul său exil se caracterizează prin lucrările lui istorice și filosofice, cari au făcut admirațiunea chiar a adversarilor. După viața sbuciumată în luptele dintre anii 1830—1852, Quinet se ridicase mai liniștit și mai mareț și era, după cum unii cu drept cuvînt l-au numit, filosoful ideilor lui. În această perioadă de liniște sufletească, Quinet a scris opera *Les Roumains*, în care cu totă căldura și cu totă convingerea a luat apărarea drepturilor națiunii noastre, și a contribuit astfel foarte mult la pregătirea evenimentelor din cari a ieșit România modernă. A avut d-l Nicolae Ionescu bun sfătuitor și înțelept sprijinitor la scoterea foii *L'Etoile du Danube* în iubitorul de Români Edgar Quinet. Când Austria a cerut extrădarea d-lui Nicolae Ionescu, pentru că susținea în țiarul său independența provinciilor românești, Edgar Quinet a fost acela care a luptat cu totă energia ca expulsarea să nu se facă. Am rămas la Bruxelles, dice d-l Nicolae Ionescu, adumbrît de patriotismul lui Quinet.

În exil fiind și în vîrstă de 49 de ani, Edgar Quinet a luat de soție în a doua căsătorie pe o Româncă: fiica lui Gheorghe Asachi, dîmna văduvă Moruzi. Femea cu o educațiune bărbătească și avînd cultul ideilor moderne, fiica lui Asachi trăia la Paris cu totul preocupată de educațiunea unicului fiu ce-î rămăsese din prima căsătorie. Urmăriă cu interes via cursurile de la Collège de France ale lui Quinet și era o mare admiratoare a ideilor acestui democrat și naționalist. Când ea a vădut în urmă pe acest mare cugetător proscris, ruinat și fără cămin, s'a dus după el la Bruxelles, unde la 21 Iulie 1852 s'au unit prin căsătorie. Fiul d-nei Quinet din întăia căsătorie a murit mai în urmă. Quinet iubiă pe acest copil ca pe al său propriu: pe mînilor lui l-a crescut, în casa lui a murit. În *L'Histoire de mes idées*, pagini întime de autobiografie, Quinet, vorbind de mórtea acestui copil, dice într'un loc: «tu tinere—avea 15 ani—m'ai învățat ce este imortalitatea.»

Se serbeză acum la Sorbona în Paris centenarul lui Edgar Quinet. Este o sărbătoare înălțătoare, pentru că se aduce recunoștință de către Franța democrată memoriei celui mai democrat fiu al ei.

Noi Români ne asociem din totă inima la această sărbătoare, pentru că nimeni n'a scris cu sufletul mai înflăcărat pentru Români ca el, pentru că nimeni n'a cugetat mai bine pentru binele românesc ca el; îl sărbătorim pentru că a fost cetățean onorar român, pentru că a avut de inspiratore și colaboratore în multe din lucrările lui pe o româncă, și-l sărbătorim pentru tot binele care l-a făcut Românilor cu pana lui, cu sfaturile și indemnurile lui. Să vulgarisăm ideile democratice și naționale ale lui Quinet și aducerea aminte a memoriei lui să rămână neștersă între noi.

D-l I. Bianu dice: D-l N. Ionescu ne-a spus cuvinte mișcătoare din vremea luptelor celor mari și sfinte, când apostolii români, pe la mijlocul secolului trecut, cutreeră lumea, și aț. deșteptat și au cucerit bună-voința națiunilor apusene pentru renașterea nămului nostru. Unul dintre acești apostoli a fost chiar veneratul nostru coleg d-l N. Ionescu, iar unul dintre cei mai călduroși prieteni căștigați pentru apărarea drepturilor la viață ale Românilor a fost Edgar Quinet, despre care d-l Ionescu ne-a spus astăzi acele amintiri personale pline de viață.

La cuvintele atât de frumoșe, spuse de d-l Ionescu, permiteți-mi să adaug și eu câte-vă, cu scopul mai ales de a reaminti modul cum s'au început relațiunile Românilor cu Quinet, acest mare prieten și binefăcător al nostru, a cărui ageră pană a susținut înaintea Europei drepturile la viață ale nămului nostru, tocmai în lupta cea grea de re-deșteptare, de reinălțare națională.

Quinet eră profesor la Colegiul Franciei, și în cursul lui propovăduia ideile liberale, cu acea căldură pre care o dă convingerea profundă a istoricului și a filosofului. Tinerii români, moldoveni și munteni, ascultaū cu sete și cu admirațiune lecțiunile lui învietore. Dar cursul a fost suspendat dimpreună cu altele, pentru ideile liberale cari se propagaū de pe catedre.

Tinerii români, aflători la Paris la anul nou 1847, au trimis o scrisore de felicitare lui Quinet și cător-vă bărbați distinși, cari arătaū bună-voință și interes pentru cauza patriei lor. Quinet a fost mișcat de această manifestare a Românilor și a răspuns, la 3 Ianuarie 1847, printr'o scrisore în care mulțumesc pentru semnul de aducere aminte și adaugă: «Nesciind cum m'am putut face vrednic de această scumpă manifestare, trebuie să vėd într'insa un apel serios care mi se face în numele naționalității moldo-române. Îmi aduceți ast-fel aminte, domnilor, că este

de datoria mea să mă ocup de această naționalitate, care este acum în primejdie și să-î apăr drepturile cu slabele mele puteri. Sunt fericit să contractez față de d-niile vóstre o obligațiune de acest fel, fie că se va redeschide catedra mea din Colegiul Franciei, fie că voi fi silit să-mi continuu învățămîntul prin alte mijloce cu totul deosebite.»

Tinerii patrioți români, către cari erau adresate caldele cuvinte din această scrisóre, s'au presintat cu toții Duminecă 17 Ianuarie la locuința distinsului profesor, a cărui catedră eră suspendată de doi ani. În numele Românilor, Dumitru Brătianu a adresat lui Quinet o cuvîntare entusiastă, la care ilustrul profesor și scriitor a răspuns prin cuvinte cari au înflăcărat pe tinerii români de nobilul entusiasm al iubirii de patrie.

Este bine să ne reamintim astăzi aici, în sînul Academiei Române, cuvintele acestea pline de căldură, de iubire și de încurajare.

Întregă istoria acestei zile atât de însemnate prin fericitele ei urmări a fost găsită în hârtiile lui Paul Bataillard, un alt prieten al Românilor din aceleași vremi grele și nobile; ea a fost tipărită împreună cu textul cuvîntărilor în publicațiunea de curând apărută: *Anul 1848 în Principatele Române* (I, 37—44), de unde vă cetesc părțile principale.

Legătura sufletescă—am pute dice părintescă—care legă pe Quinet de fruntașii regenerării noastre naționale, se arată și din scrisórea pre care o adresază la 26 Iunie 1848 acestui «Cher maitre» I. C. Brătianu și C. A. Rosetti, Secretarii ai Guvernului provisoriu al Țării-Românesce. Într'această frumoasă scrisóre, pătrunsă de focul patriotismului care încălziă inimile acestor tineri eroi ai regenerării Patriei, ei recunosc lui Quinet că din lecțiunile lui s'au format ideile lor și de la dînsul au primit focul sacru al luptei pentru emanciparea patriei și némului lor. «Îți trimitem întâiul act al civilizației noastre sociale. Ți se cuvine, pentru că este opera d-tale. Spiritul d-tale ne-a însuflețit; ideile d-tale ne-am încercat să le punem în aplicare. De câte ori, eșind de la lecțiunile d-tale, unde simțiam că mințile noastre creșeau și că inimile noastre se făceau mai bune, vorbiam între noi ca despre un vis, despre lucrurile mari pe cari acum le vedem îndeplinindu-se... După Dumneșeu, d-ta, Michelet, alți bărbați cu cugetul drept și cu glas puternic ca ale vóstre,—voi ați făcut epoca noastră ceea ce este.»

Ast-fel continuă această scrisóre, această spovedanie, a fiilor către părintele lor sufletesc. Vă rog să o ascultați întrégă din aceeași publicație (II, 134--136). Vedeți cât de mare parte a avut Quinet în formarea

sufletescă a frunțașilor acelei generațiuni sfinite, care a făcut din biețele Principate române de sub Regulamentul organic—România Regelui Carol de astăzi!!

La 1856—când Românii fierbeau de speranța regenerării Patriei, pe care o așteptau de la Tractatul de Paris, Quinet a publicat acea minunată scriere: *Les Roumains*, cea mai caldă expunere și apărare a drepturilor Românilor la viață între popoarele Europei.

Este natural ca Românii să păstreze vecinică recunoștința lui Quinet și să o manifeste la toate ocaziunile. Parlamentul, în semn de recunoștință a țării a acordat la Iulie 1866 lui Quinet cetățenia de onoare.

Academia este una din cele mai înalte instituțiuni naționale, cari s'a putut creă după triumful luptelor în cari Quinet a dat atât de mare și nobil ajutor în momente grele. Este natural dar ca și Academia să depună o floare de recunoștință cu ocaziunea celebrării centenarului aceluși nobil bărbat.

D-l *Dr. C. Istrati* mulțumesc colegilor cari au adus prinos de recunoștință, memoriei lui Quinet și propune ca în sala Academiei să se așeze prin subscripția membrilor un bust sau un portret al acestui iubitor al Românilor, și la care d-sa se asociază cu 200 lei.

D-l *St. C. Hepiles* aduce la cunoștință că și-a pregătit discursul de recepțiune pe care-l va citi în sesiunea generală viitoare, și în care d-sa va tractă despre *Mijloce de investigațiune în Meteorologie*. Comunică apoi că a luat înțelegere cu d-l *Dr. I. Felix* ca să facă răspunsul la discursul d-sale de recepțiune.

ȘEDINȚA DE LA 7 FEBRUARIE 1903.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

De la d-l *Dr. G. Weigand*, membru corespondent, se primesce a patra fasciculă din *Atlasul lingvistic al regiunii daco-române*, care se publică cu ajutorul Academiei. În această fasciculă sunt arătate formele și pronunțările celor patru cuvinte tipice: *câne, grâu, rid* și *țin* din ținutul format de partea răsăritenă a Ardélului și de aproape totă Moldova de la linia Blaj, Dej și Sighet spre apus și de la linia Blaj, Aiud spre sud până la limita nordică a limbii românesce la satele Mahala lângă Cernăuți și Cotingeni în Basarabia.

D-l N. Ionescu prezintă o lungă scrisoare primită de d-sa de la d-l V. Botez din Iași, despre viața și activitatea lui Edgar Quinet, exprimând dorința să fie publicată în *Anale*.

— Se recomandă Secțiunii istorice.

D-l St. C. Hepites prezintă pentru publicare în *Anale* o notă despre *Clima anului 1902 st. n. la București-Filaret*.

— Se recomandă Secțiunii științifice.

D-l Hepites prezintă apoi pentru bibliotecă publicațiunea *Cestiunea schimbării cliimei în România*, de I. St. Murat.

Se primesce înștiințarea că la 1905 se va ține un congres internațional botanic la Viena, la care Academia este invitată a lua parte.

De la d-l C. I. Cosmescu, profesor în București, se primesce, cu rugare de a se publica în *Anale*, scrierea sa *Biografia lui D. Cozacovici*, unul din membrii numiți la înființarea Academiei în 1866.

— Se recomandă spre examinare Secțiunii literare.

D-l I. Bianu aduce la cunoștința Academiei că în zilele trecute s'a publicat la Florența traducerea italiană a unei drame istorice intitulată *Michaiu-Vitezul* și scrisă polonesce de G. Moers de Paradovo. Persoanele dramei sunt Michaiu-Vitezul cu familia și cu boerii lui, apoi Simeon Movilă, Poloni și Ioan Zamoiski în frunte, Hanul Tătarilor, Basta și alții. Acțiunea se petrece la 1600 la Iași, la Hotin, la Târgoviște și la Turda. Din aceste indicațiuni numai, se vede că drama reprezintă căderea lui Michaiu. Traducătorul italian, într'o notă asupra dramei, exprimă simțiminte de simpatie pentru Români și constată că marele Voevod este presintat într'o lumină nu tocmă strălucitoare de poetul polon.

D-l Dr. V. Babeș exprimă dorința să se țină ședință publică Vineria viitoare, când d-sa ar voi să cetască un memoriu despre: *Importanța bacteriologiei pentru anatomia patologică*.

— Se decide să se țină Vineria viitoare ședință publică, în care d-l Dr. V. Babeș va ceti comunicarea anunțată.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 14 FEBRUARIE 1903

Președința d-lui I. Kalinderu, Vice Președinte.

- D-l I. Kalinderu prezintă publicațiunile: *Die Landwirtschaft in Württemberg*. Denkschrift mit Ermächtigung der k. Ministerien des Innern und des Kirchen- und Schulwesens, herausgegeben von der k. Centralstelle für die

Landwirtschaft, Stuttgart 1902, și *Handbuch für Darlehenskassen-Vereine* von S. Layer, Pfarer, Stuttgart 1902, și ȋice despre prima publicaȋiune:

Acestă carte, alcătuită de un grup numeros de specialiști sub direcȋiunea d-lui Baron de Ow, Președintele oficiului central de agricultură, m-a fost semnalată de d-l G. Benger, Consul general al României la Stuttgart, care se ocupă de tot ce ar pute interesă țera noastră.

Fiind o interesantă și documentată expunere a agriculturii în Regatul Württemberg, am cumpărat mai multe exemplare pentru Domeniul Coronei, din cari imi fac o plăcere a oferi unul Academiei Române, pentru biblioteca sa.

Lucrarea incepe cu studiul solului, al climatei, al populaȋiunii agricole, al regimului proprietății și al sistemelor de exploatare, și urmază cu organizarea autorităȋilor cari se ocupă de interesele acestui ram de producȋiune, a diferitelor societăți agrare, etc. O parte nu mai puțin însemnată este consacrată instrucȋiei agricole, împreună cu toate ramurile ei, precum și instituȋiunilor, ca: staȋiuni agronomice, etc. destinate a contribui la dezvoltarea agriculturii. Urmază apoi lucrările de curățirea pământului, munca acestuia cu îmbunătăȋirile aduse solului, mijlocele de comunicaȋiune și măsurile luate pentru înlesnirea exploataȋiunilor agricole.

Publicaȋiunea se mai ocupă cu producȋia, cu întrebuințarea ei, cu modul de cultură al plantelor, precum și cu creșterea vitelor, albinăritul, piscicultura, etc., rezervând o parte și industriilor în legătură cu agricultura. Se vorbesce, de asemenea, despre tot ce s'a făcut în Württemberg pentru combaterea cametei, pentru continuarea cadastrului, pentru organizarea creditului ipotecar și personal, precum și pentru dezvoltarea sindicatelor agricole cari au produs mult bine.

În fine cartea de față e un istoric al progreselor realizate de iniȋiativa particulară, cât și în urma metodelor întrebuințate de Stat pentru ridicarea nivelului culturii poporului, pentru îmbunătăȋirea stării lui materiale și pentru mărirea avuȋiei țerii.

Pentru a nu lungi acestă expunere, voi semnală încă: întocmirea asigurarilor în contra grindinei, cari se fac de la un timp și pe Domeniile Coronei Regale Române, stipulându-se prin contractele agricole ca toți locuitorii să-și asigure semănăturile, precum și asigurări mutuale ale vitelor și altele, cari garantéză în mare măsură pe cultivator în contra nenorocirilor datorite elementelor și epizootiilor, măsuri cari au fost aplicate și în Bulgaria.

Despre cea-laltă publicaȋiune, d-l Kalinderu ȋice:

Cartea ce am onore a oferi Academiei Române se ocupă cu organizarea societăȋilor de credit, cari sunt acum la ordinea țilei și în țera noastră.

În vederea foloselor ce pot aduce acest fel de întovărășiri, am înființat încă de mult pe toate Domeniile Coronei câte o societate economică, iar de vre-o doi ani încôce preoȋii și învățătorii sătesci au isbutit să întemeieze în

totă țera 700 de bănci populare cu un capital de 4.000.000 lei aproximativ. Deși n'avem încă o lege specială și, din cauza acesta, dezvoltarea viitoare a acestor bănci nu e atât de asigurată pe cât ar fi de dorit, se poate afirma acum, pe baza experienței, că țeranii noștri sunt tot așa de capabili de a se servi de bănci mici ca și frații lor de peste Carpați, cu toate că cultura e mai generalizată printre acești din urmă.

Germania a creat de la 1849, când înființă filantropul Raiffeisen în satul Flammersfeld din Westerwald două mărețe rețele de bănci populare, băncile Raiffeisen și băncile Schultze-Delitzsch care acoperă tot teritoriul și sunt constituite în federațiuni puternice. Sistemul Raiffeisen e cel mai potrivit pentru regiunile sărace; el mai are și o valoare educativă mare. Basat fiind pe răspunderea ilimitată solidară a membrilor, el dezvoltă sentimentul solidarității și al economiei. Sistemul cel-lalt, Schultze-Delitzsch, e potrivit pentru comune bogate; garanția ce oferă capitaliștilor e capitalul băncii, iar membrii au numai o răspundere individuală. Ambele au dat rode frumoase, dar sistemul Schultze-Delitzsch e cel care a luat cea mai mare dezvoltare. Legea specială germană de la 1 Mai 1889 a lăsat cu mult liberalism calea deschisă tuturor sistemelor.

Cartea de față a pastorului Layer din Pflugfelden e un manual foarte bun pentru conducerea societăților de împrumut. În multe regiuni din Europa apusună, clerul — cel catolic ca și cel protestant — consideră ca o adevărată datorie secundară a profesiei sale conducerea caselor de împrumut. Aceștia nefiind nici financieri, nici bancheri, nici oameni cu cultură comercială, ca și membrii consiliilor de administrație, manuale practice, cu modele de registre, de formulare, sunt de un folos foarte mare. Există acum și în limba română vre-o 2—3 vademecum de acestea.

Conducătorii băncilor sătesci sunt ajutați în Germania de sfaturile și de explicările ce le dau revisorii trimiși periodic de federațiunile de bănci. La noi sunt lipsiți de acest sprijin, prin urmare cu atât mai folositoare ar fi cărțile de felul celei de față.

D-l Dr. V. Babeș cetesce comunicarea sa despre: *Importanța bacteriologiei pentru anatomia patologică.*

ȘEDINȚA DE LA 21 FEBRUARIE 1903.

Președința d-lui P. S. Aurelian.

D-l Dr. V. Babeș presintă patru lucrări de ale d-sale, publicate două în limba germană, una în limba franceză și una în limba engleză, despre mortalitatea pescilor la București, în colaborare cu d-l Dr. P. Riegler; despre desco-

perirea parazitului hemoglobinuriei la vitele cornute și al cărciașului la oi, observațiuni asupra genezei celulelor gigantice, și despre tetanos. Parte din aceste lucrări au fost comunicate Academiei Române în ședințe publice.

D-l *St. C. Hepites* prezintă *Buletinul lunar al observațiunilor meteorologice din România. Anul XI—1902, No. 10—Octombrie.*

De la d-l Maior Octav Boian se primesce, cu rugarea de a se publică în *Anale*, scrierea sa: *O privire în sistemul nostru planetar.*

— Se recomandă spre examinare Secțiunii științifice.

De la d-l Inginer V. Roșu, bursier al fondului Adamachi pentru studiul hidrauliceî agricole în Austro-Ungaria, se primesce un memoriu despre: *Ameliorarea terenurilor de cultură prin drenaj și irigațiune în Austria-dejos, în Moravia și în Bohemia.*

— Se recomandă Comisiunii fondului Adamachi.

ȘEDIȚA DE LA 28 FEBRUARIE 1903.

Președința d-lui *P. S. Aurelian*.

De la Secțiunea științifică se primesce propunerea de a se publică în *Anale* nota d-lui *St. C. Hepites: Clima anului 1902 st. n. la București-Filaret* și a se tipări în publicațiunile fondului Adamachi scrierea d-lui Dr. I. Simionescu, fost bursier al acestui fond: *Contribuțiuni la Geologia Moldovei dintre Siret și Prut.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

De la Biblioteca Națională din Rio-de-Janeiro se primesc diferite publicațiuni pentru a i se trimite în schimb publicațiunile Academiei.

— Se decide a se trimite în schimb *Analele* și alte publicațiuni cari se vor alege de Delegațiune.

D-l Președinte *P. S. Aurelian* aduce la cunoștința Academiei că Marți, la ora 11 dimineața, membrii Delegațiunii au mers la d-l D. Sturdza acasă spre a-l prezenta felicitările Academiei cu ocaziunea aniversării a 70 ani de vîrstă. D-l Președinte a citit d-lui Sturdza următoarea scrisoare de felicitare, subscrisă de toți membrii aflaători în capitală.

**Scumpe și respectate Coleg,*

*Împlinesci astăzi șapte-deci de ani ai vieții și Cel A-tot-puternic te-a ajutat să ajungi la această vîrstă în deplină sănătate. Anii întregii

Domniei Tale vieți au fost consacrați muncii neobosite de fie-care și de fie-care oră pentru binele patriei, pentru înălțarea nămului. De aceea în ziua de astăzi te sărbătorește țera întrégă.

«Știința, studiile istorice mai virtos, au alcătuit din primii ani ai tinereții indeletnicirea cea mai statornică și mai iubită, pe care ai cultivat-o pe lângă activitatea Domniei Tale politică.

«Aceste studii te-au adus acum 32 de ani în sinul Academiei, al cărei Secretar-general ești de 20 de ani, și tot-deauna ai fost și ești, în sinul acestei instituțiuni, cel mai activ, cel mai zelos pentru creșterea și îmbogățirea ei morală și materială.

«Colecțiunile pentru studiul istoriei și al limbii române, de cărți, manuscrise, documente, monete, se datoréză în cea mai mare parte darurilor bogate și stăruințelor Domniei Tale; publicațiunile mari istorice au fost făcute prin îngrijirile și munca Domniei Tale.

«Viéta Domniei Tale, de 32 de ani încóce, este atât de strîns legată de activitatea Academiei Române, în cât una fără alta nu se póte înțelege.

«Din acéstă cauză noi, colegii Domniei Tale, ne unim călduros spre sărbătorirea zilei de astăzi, făcendu-ți din tótă inima urări, ca să trăești încă mulți ani cu sănătate și cu putere pentru a-ți continuă activitatea întru binele patriei și luminarea nămului.

«Găsim fericit acest prilej pentru a-ți reaminti, în ordinea săvîrșirii lor, principalele fapte și lucrări ale Domniei Tale din domeniul științei și al misiunii Academiei, de la 1850 până astăzi.

«Primesce, scumpe și respectate Coleg, acéstă manifestare de prea înaltă stimă și adâncă iubire, pe care din tótă inima ți-o aduc colegii Domniei Tale din Academia Română.

«25 Februarie 1903.»

Subscriși: *P. S. Aurelian, Ion Kalinderu, I. C. Negruzi, A. Saligny, P. Poni, V. Babeș, Gr. G. Tocilescu, Dr. I. Felix, General Fălcoianu, Gr. Ștefănescu, C. Erbiceanu, N. Quintescu, Haret, N. Ionescu, Ollănescu, Dr. C. I. Istrati, T. Maioreșcu, St. C. Hepites, I. Bianu.*

Scrisórea este tipărită pe hârtie de Japonia în format 4° mic, iar după textul scrisorii, sub titlul «Lucrări și fapte 1850—1903,» este tipărită o enumerare cronologică a principalelor lucrări și fapte ale d-lui Sturdza din domeniul studiilor și ocupațiunilor Academiei.

D-l Sturdza a fost adânc mișcat de atențiunea Academiei și a rugat pe membrii Delegațiunii să exprime și celorlalți colegi tótă recunoștința sa pentru simțimintele de prietenie ce i s'au arătat în acéstă împrejurare.